

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 7 d h.

Rokopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 9.

V Mariboru, dne 2. marcija 1899.

Tečaj XXXIII.

Kako je na Ogrskem.

Čudne razmere imamo v avstrijsko-ogrski državi. Obe polovici ste si tuji, da, celo nasprotni, sovražni, kakor samostalni državi, ki se zmiraj drgata in bojujeta druga zoper drugo; še več, sovražstvo ni le sovražstvo med državama, ampak je celo postalo med prebivalci osebno. In vendar bi morali obe polovici biti složni ter tvarjati celoto, kojo pretaka in ogreva ista kri, celoto, ki na zunaj ne sme kazati nikake razpoke, če se država naj šteje še nadalje med velike evropske.

To razmerje je za državo gotovo nezdravo, pa ne le to, ampak celo skrajno osodopolno. Torej ima nas in vsakega, komur je za obstanek monarhije Habsburžanov mar, brigati, kako se medsebojno razmerje obeh polovic razvija.

Kakor ima vsaka prikazen svoje vzroke, tako je imajo tudi odnošaji med Avstrijo in Ogrsko. Gotovo je, da jih nekoliko najdemo že v prirojenih svojstvih in v davnih zgodovinskih dogodkih; ali gotovo pa je tudi, da so se odnošaji od leta 1867. dokaj poostriili; zato najdemo v zgodovini zadnjih 30 let sedanjemu razmerju dovoljnega pojasnila. Naravno je, da se nam prilika, baviti se s tostransko polovico, nudi večkrat, nego z ogrsko. Zato pa hočemo danes svojim bralcem podati sliko, kako so se zadnjih tridesetih let stvari razvijale onstran Litve.

Do leta 1867. bila je država jednotna ter nosila ime «Avstrijsko cesarstvo». Tega leta pa se je po prizadevanju liberalno-nemških

in ogrskih politikov in zoper voljo Slovanov razcepila v dve polovici ter sklenila pogodba, ki določuje njiju obseg, pravice in dolžnosti. Takozvani dualizem uvedel se je v nadi, da bodo vladali tukaj Nemci, tamkaj Ogrri ter Slovane končno zadušili. Zraven tega gojil je vsak teh dveh prijateljev v najskrivnejšem kotu svojega poštenega srca še druge tajne nade, ki bi jih naj izpolnil dualizem. Da se je Ogrom zares posrečilo, v gospodarskem oziru našo polovico na lastni prid spraviti na beraško palico, vemo do dobra.

Ali Ogrri imajo še drugo za bregom; stari Košut je l. 1848. v njih znova užgal hrepenenje po popolni samostalnosti, in to jih ne zapušča. Vzledno spretni v izbiri in uporabi vseh sredstev, ki vedejo do njih političnega cilja, vedeli so v pogodbo l. 1867. spraviti take točke, ki pomenjajo odločne korake do kedarje samostalnosti. Izposlovali so si med drugim posebnega ministra za kraljevi budapeštanski dvor, svoje narodno vojaštvo, ki je zopet pod posebnim ministrom, takozvano honved, in lastno državno gospodarstvo, torej neodvisnost z ozirom na državni kredit in državni dolg. Ni težko spoznati, kam pes taco moli. Navidezno so delali, kakor bi ne hoteli odstopiti od osnovnega upravnega zakona, pragmatične sankcije z leta 1722./23., ali v resnici pa njih pridobitve smislu tega zakona nasprotujejo, in je torej jednotnost države se že l. 1867. po njih okršila.

Ali Ogrri so v svojem stremljenju vrlo napredovali. Leta 1868. je morala dvodelnost države dobiti izraz tudi v imenu, ki se glasi odsihmal, «Avstrijsko-ogrsko monarhija». Danes

se na Ogrskem poznamenovanje «cesarstvo» za celokupno ozemlje Habsburžanov ne trpi niti v šolah, niti v parlamentu, niti v javnem občevanju. Pač pa velja za onostransko polovico ime «Ogrska,» dočim za tostransko izraz «Avstrijsko» nima veljave.

V naši polovici imamo razne dežele, tudi v uni polovici njih je bilo več; ali Ogrri so razumeli meje odstraniti, da se tem laglje jednotno vlada ter novo ozemlje tem trdneje stari Ogrski priklopi. Tako so se izgubili v ogrskem morju vojvodina srbska, Sedmograško (1868), del nekdanje vojaške granice (1872), prominola je samostalna narodna uprava sedmograških Sasov in Seklov kakor pokrajina Jacigov in Kumanov, Srbov in mnogih slobodnih mest. Reki, ki se je leta 1868. Hrvatski kratkoma vzela, se je samouprava navidezno pustila, ali baš sedaj uživa to mesto bržkone zadnje trenutke svoje samostalnosti, in ob jednom deluje ogrska vlada neprestano, da samostalnost Hrvatske slabi in podkopuje. Ogrri torej vedo meje širiti, a da se v to svrhu poslužujejo zgol nemoralnih sredstev: sile, podmitanja, izpodlazovanja, kaj se za to zmenijo.

Oni pa tudi razumejo madžarizovati; vse njihovo ozemlje mora kazati do zadnjega kota ob meji strogo ogrski značaj. Kedor se ne uda, gorje mu. Kjekoder ob meji stopiš doslovno le korak na ogrska tla, trdovratno se ti govori ogrski, table in druga znamenja so ogrska, človek, ki ti v krčmi postreže, je žid itd. Kakor pri nas, tako so si tudi tam vedeli trinogi osiguriti gospodstvo pomočjo krivičnega volilnega reda; vrh tega se pa pri

Listek.

Jeruzalemsko romanje.

(Piše prof. J. Zidanšek.)

3. Sedmero jonskih otokov; Kreta; na sredozemskem morju.

Kratko bivanje na lepem krfskem otoku je vsem romarjem prav dobro dejalo, posebno se sladkim tamošnjim vinom potolažili smo vsak svoj želodec, ki je bil vsled 2 dnevne pomorske vožnje že nekaj vznemirjen in kojega je čakala prihodnje dni še mnogo hujša poskušnja. Zelo sitno je na pr. že to bilo, da nismo mogli pri nobenem mestu, kjer smo se ustavili, naravnost iz ladije na zemljo stopiti, razun v Aleksandriji, kjer smo pa za to mnogo plačali; ampak ladija je obstala kake četrte ure zunaj v morju in mi smo se morali v malih čolnih na suho zemljo in potem zopet nazaj k ladiji prevažati; oj! kako neprijetno je bilo to zibanje in guganje po razburjenem morju; rad sem se včasi nazaj ozrl iz ladije ali iz suhe zemlje in gledal, kako so morski valovi plesali s temi čolničiči, kako so bili napolnjeni z našimi prestrašenimi romarji. Na celem potovanju smo se 13krat na tak precej nevaren način prevažali, pa samo enkrat bi se bila skoraj nesreča zgodila;

namreč ravno moj neukreten češki tovariš, je v Port-Sajdu namesto na čoln, pa — mimo stopil in seveda v morje padel; a pomorščaki so ga še vgrabili in oteli, poškodoval se ni zelo, pač pa prestrašil.

Zvečer 15. aprila oddamo še na Krfu nekaj pisem in razglednic, v kojih domu poročamo, da srečno potujemo, potem pa: hajd naprej! proti vroči Afriki. Dovolj zanimiva bila je vožnja mimo 7 tako zvanih jonskih otokov: Korfu, Pakso, Maura, Itaka, Kefalonija, Cante in Cerigo; spodaj v nižavah in na morskem obrežju so ti otoki z drevjem in travo obraščeni in obdelani; nahajajo se vrti, gozdi, sela in mesta; a višje gor je golo gorovje — Kras. S posebnim veseljem sem gledal Itako, ker je baje v starih časih na tem otoku kraljeval Odiseos ali Ulises, silno zvita buča; o njem se v latinskih šolah marsikaj zanimivega in kratkočasnega bere; bilo mu je namreč prerokovano, da, če zapusti svoj dom, se ne bo smel 20 let vrniti, ampak se bo moral po svetu okoli klatiti; zato se ni hotel udeležiti trojanske vojske in se je norega delal; a pozneje je šel v boj in je s svojimi zvijačami mnogo pripomogel, da se je za Grke dobro končal; tako na pr. napravijo Grki pred Trojo velikega lesenega konja, v njegov trebuh pa skrijejo mnogo svojih vojakov (med njimi je seveda tudi

Ulises) in ga Trojancem podarijo; kakor hitro je pa ta čudni konj v mestu, poskačejo Grki iz njegovega trebuha, kakor vzdraženi polhi iz votlega drevesa, in potem res trojansko mesto premagajo. Ko se je čez 20 let na Itako vrnil, ga ljudje niso več poznali, razven njegovega starega svinjskega pastirja, kateremu se je sam razodel; v svoji hiši našel je mnogo snubačev, ki so njegovo ženo nadlegovali z zakonskimi ponudbami; pa on jih je vse napodil in potolkel.

Pri teh otokih srečali smo avstrijsko ladijo, na koji so se naši spodnještajarski rojaki od 87. pešpolka iz Krete domov vračali; kakor je bilo brati, so se slovenski fantje tam lepo in hrabro obnašali in se vsem priljubili, tudi Turkom; da, slišal sem že celo od nemških oficirjev, da najrajše imajo vojake iz naših krajev, t. j. iz slovenskih pokrajin, ker Slovenec je zares «prebrisane glave in čedne in trdne postave». — Kreta je velik, podolgovat otok sredozemskega morja; zdaj smo ga gledali samo od zapadne strani, kjer ni bilo videti nikake hiše ali vasi, temveč gole pečine in sytlo-bele snežnike tako imenovanega Ida-gorovja; nazaj grede smo pač od daleč zapazili na severni strani večja mesta: Kanea, Kandija in Retimo. Kreta je že sveti Pavel na svojih potovanjih obiskal, jej Kristusov evangelij oznanjal in sv. Tita za prvega

volitvah morajo glasovi dajati le ljudem, katere določuje ogrska vlada; nič posebnega ni, da je volitev, ki se je vršila 6. oktobra l. 1896. vlado stala 5 milijonov gld., uboge Slovake pa dokaj krvi: 53 jih je bilo po madžarskih žandarmih ustreljenih, 120 pa ranjenih. Bajoneti in revolverji so se volilcem nastavljali na prsi, češ da dado glas vladnemu kandidatu; vojaštva in žendarmov je po ulicah, cestah in hišah kar mrgolelo. Ali bi naj puške rjavele? Čemu pa plačujejo tostranski davkoplačevalci vsako leto 140 milijonov za vojaštvo? Tako torej vedo Ogrci centralizovati. Stare nemadžarske šole se madžarizujejo, in če se učitelj v 3 letih blažene ogrščine ne nauči, ima šila in kopita pobrati. Vedeti pa imamo, da je v Ogrski po ogrskem ljudskem štetju le 45% Madžarov, v resnici jedva 30%, in da je tamkaj jednakopravnost vseh jezikov ravno tako zakonito zajamčena kakor pri nas.

Če kaže dualizemski razvoj še tak razhod, bi zraven vladarske hiše vendar skupna vojna morala biti nedotakljiva. Toda tudi na tem braniku skupnosti obeh polovic so razjedajoči elementje že opetno poskusili svojo moč; dolgo zaman, ali v zadnjih letih se jim je vendar posrečilo marsikaj. Iz c. kr. armade je postala c. in kr., in vsled dovoljenja posebnih ogrskih vzgojevalnic za vojake prihajajo sedaj v ogrske polke narodno vzgojeni častniki, madžarskim namenom gotovo ne na kvar.

Skratka: odločitev Ogrske od naše polovice vrši se na vseh poljih neprestano: na vojaškem, na prosvetnem, na gospodarskem itd. itd. odločno in tako jasno, da to lahko vidi vsak, kedor ni popolnoma slep.

To stremljenje javlja se baš sedaj posebno krepko z ozirom na državno gospodarstvo. Otročeje bi bilo, verjeti, da se Madžari zaradi par odstotkov kvote, ki bi jih naj več plačali, že tretje leto ne morejo odločiti, podpisati nagodbo. Jim je le do tega, da vezi, ki je spajajo z nami, tako zrahljajo, da jim bode prav lahko, smukniti iz njih. Sicer postajajo od dne do dne drznejši in svojih namenov nikakor več ne zakrivajo. Znano je, da so Ogrci že leta 1848. poskusili otresti se Avstrije ter cesarja Franca Jožefa I. kakor Habsburško rodovino sploh odstavili. Toda ni se jim posrečilo, ker so še drugi močnejši od njih. Hudi boji so se bili tudi ob budimski trdnjavi, kjer je mnogo naših s poveljnikom Hentzijem vred za habsburški prestol pustilo življenje. Tem junakom je cesar l. 1852. dal na svoje stroške postaviti na trgu Sv. Jurija

škofa postavil; pa njeni prebivalci bili so že takrat na zelo slabem glasu zavoljo svojega lažnjivega in nezanesljivega značaja, ker sv. Pavel sklicuje se v listu na Tita I, 11. 12 na nekega njihovega pesnika, ki pravi: «Krečani vedno lažnjivi, grde zveri in leni trebuhi» in apostol potem še dostavi: «To spričevalo je resnično»; gotovo žalostno, ako se more o katerem ljudstvu kaj takega reči in dopričati. Zadnja leta je baš ta otok mnogo preglavic delal evropskim vladarjem, ker večina prebivalcev je krščanska in se je vzdignila zoper krivično in kruto turško vlado ter si je hotela priboriti svobodo; Turek se pa seveda tudi ni pustil kar tako iz dežele izgnati; no, sicer so jo pa turški vojaki pred nekaterimi meseci le morali domu pobrisati in na Kreto je prišel krščanski, grški princ Jurij za oskrbnika.

Dolgo smo še gledali iz ladije nazaj belkaste gorske stene in rebra krečanskega otoka in potem — smo se skoraj zgrozili: bili smo zdaj na celo prostem, širokem sredozemskem morju; nad nami vedno jasno nebo, okoli nas pa na vse kraje: šumeče, peneče in besneče morje! Nobene ladije nismo več srečali, kakor poprej; nobene ribe, nobene ptice videli, tudi veliki morski golobi (galebi), ki so nas dozdej tako stanovitno spremljali in vedno okoli ladije krožili, so

v Budimu lep spomenik. Ta «sramotilna soha» se je tekom let že opetno napadala, na razne načine oskrunjevala, in že opetno se je zahtevalo, da se naj odstrani. Po smrti cesarice Elizabete se je pa madžarskim besnežem zdela prilika najugodniša, da se spomenika iznebijo. Sklenoli so zato, umrli cesarici posvetiti spomenik, ki se naj postavi prav na tisto mesto, ki ga zavzema Hentzijev. Nadejali so se namreč, da se bo ta-le vrgel med staro železje. Cesar jim je sicer prošnjo dovolil, toda ob enem določil, da se ima Hentzijev spomenik v budimski kadetnici opet postaviti. Nato pri Madžarih razburjenost in divjanje po ulicah in zbornici, in prišlo je do izgredov, ki so merili na skupno armado in nje najvišjega poveljnika, cesarja samega. Še eno. 2. decembra preteklega leta izpolnilo se je petdeset let, odkar Franc Jožef I. vlada narodom cele monarhije. Pri nas se je na ta dan pripravljalo že dolgo, in tekmovalo je vse razven prusakov. Na Ogrskem pa se je pri tej priliki naravnoč na strašen način pokazalo, kam unstran Litve merijo. Djali so: «Cesar tuje države naj obhaja svoj jubilej, nas Madžare to nič ne briga; nam je on le kralj in sicer od 6. junija l. 1867, katerega dne se je dal kot takega kronati; vrh tega pa je že 7. grudna 1848. l. naš državni zbor izjavil, kako si je Franc Jožef ogrski prestol pridobil.» To je patrijotizem! In v takem patrijotizmu je madžarsko ljudstvo obhajalo 2. december preteklega leta. Državni zbor ogrski pa družega nič ni storil, nego da je dal v protokol zapisati, da se zahvaljuje previdnosti, ki je Francu Jožefu I. naklonila toliko dobo vladanja. O pravih povodih tega čina ni mogoče dvomiti.

Zares daleč so prišli Ogrci. Vendar je to le bilo mogoče, ker je pri njih na krmilu že 30 let tista vlada, ki dosledno deluje na uresničenje Košutove oporoke. Možje se sicer menjavajo: Tisza, Weckerle, Banffy in sedaj Szell, ali vladni duh ostaja isti. Razširjati ga pa pomaga židovski denar, časnikarstvo in žalibog velik del duhovništva, zlasti višjega.

Zraven te kuge, ki jo imenujemo madžarizem, pa rastejo brezverstvo, nenravnost, nepoštenost in ubožstvo, da je groza. Civilni zakon uživa pri državi veljavo cerkvenega, in leta 1896. bilo je brez duhovnikov poročenih 11.824 parov; k židovstvu je istega leta prestopilo 137 kristjanov, za brezverce pa se je objavilo 3990 oseb. Kar se tiče nenravnosti, je gotovo na vsem svetu ni dežele, kjer bi se bila tako zajedla v maso od zgoraj pa do dol, in kjer bi se javno podpirala tako nesramno, kakor v ogrski. Poneverjenja denarjev so tako navadna, da je

nas zapustili; le enkrat, ali dvakrat se je zgodilo, da je prišla utrujena potujoča ptica pevka na našo ladijo počivati. Bil sem že na visokih stolpih in gorah in užival diven razgled, gledal sem že ogromne stavbe in krasne palače, pa kaj tako velikanskega in veličastnega še nisem videl kakor je — neizmerno morje! Zares: Bog je velik v svojih delih, veličasten v svojem stvarjenju. Tukaj čuti človek prav dobro, kako slaba je njegova moč, kako malenkostno njegovo prizadevanje, ker je celo odvisen od Boga; ako nas on le za trenotek zapusti in se nam kaka nesreča pripeti, smo lahko v nekaterih minutah na dnu morja. «Da, njegovo je tudi morje, in on sam je je vstvaril». Psalm 94, 5.

Velika in majhna kraljica.

(Prevel iz franc. M. T. Savinjski.)

(Dalje.)

Ali časti in radosti dvornega življenja niso bile središče njenih želja! Marjetica ni hrepenela po sladkem počitku sredi kraljevskih milostij, ne po nečimerni zmagi gizdavosti in prevzetnosti. Marija Antoaneta bila je oni magnet, ki jo je z nepremagljivo silo vlekel k sebi. Nje velikodušno, blago, zlato kraljevsko srce, katero je njo siroto iz praha privzdignilo ter rešilo morda hudodelstva in

varnost premakljivega imetka popolnoma izginola; goljujije so postale običajne. Zraven brezmerne bogastva, ki ga v kreppljih drži sesajoče židovstvo, pa se nahaja zlasti v srednjih in spodnjih slojih, ki služijo židom kakor sužnji, tolika revščina in tolika nezadovoljnost, da bi omečilo kamen. Žalostna svoboda!

Taka je torej blažena Ogrska danes, taka druga polovica našega telesa. Zares «mrličji jezdi jo jadrno,» in Ogrska nima več daleč do cilja. Kmalu bode napočil tisti veliki dan, ki ga enako težko pričakujejo tu Košutoveci in Židovi, tam nemadžarski narodi in velik del stiskanega madžarskega priprostega ljudstva; a ta dan prvim, kakor sanjajo, ne bode dan sijajne slave, ampak dan strašne Večne osvete. Čudo bi se moralo zgoditi, če bo drugače. A to je žalibog tudi gotovo, da bodemo tedaj, ko se bode Ogrska v strašnih bolečinah krčevito zvijala, z njo morali trpeti tudi mi. Za sedanjim trpljenjem torej zopet novo trpljenje? Ne bode nam zaneseno; ali ravno tako trdno smemo upati, da se nam za bridkimi skušnjami bodo vremena zjasnila.

Učiteljske plače.

Po vsej Avstriji se je začelo v zadnjem času med učitelji vstrajno in živahno gibanje v prid izboljšanja neugodnega gmotnega stanja. Tudi v Celju bodo danes teden priredili spodnještajarski učitelji shod, ki se bo bavil z gmotnimi razmerami učiteljstva. Ker se bo našemu uredništvu težko udeležiti shoda, kajti ravno v četrtek izide naš list, bi radi že danes natančneje označili svoje stališče nasproti učiteljskim zahtevam; toda žal, niso nam znani projektirani predlogi in resolucije, zato moramo še danes molčati. Le toliko lahko izjavimo, da smo tudi mi prepričani, da se mora nekaj zgoditi v saniranje slabega gmotnega stanja našega učiteljstva.

Papež Leo XIII.

Sv. Oče so osebam, ki žive okoli njih, že naznanili, da hočejo zaključek devetnajstega stoletja proslaviti na ta način, da posvetijo vse škofije, celo katoliško cerkev in vse človeštvo presvetemu Srcu Jezusovemu. »Sedaj mi je 90 let«, so rekli Leo XIII., »le malo ljudi doseže to dobo. Vendar pa mi je dal Bog toliko moči, da storim, kar se mora zgoditi«. Sveti Oče se zelo zanimajo, kake uspehe bo imel predlog ruskega carja o razoroženju. Pri posvetovanju različnih vlad o tem predlogu bili bi radi zastopani, toda

spačenosti, kojemu ima zahvaliti vse, kar ima dobrega na duši in telesu, kar je in kar postane morda v prihodnosti, to srce edino le bilo je središče in žarišče njenih najnežnejših občutkov, nje ljubezni in hvaležnosti, nje občudovanja in čiščenja; z njo, s kraljico in za njo, kraljico svojo, šla bi radostno do konca sveta, da celo v prognanstvo, ječo in smrt, ko bi bilo treba. A kljub temu Marjetica ni bila sanjava deklica. Bila je zelo trdne volje ter nad vse zvesta v izpolnjevanju svojih dolžnosti. Kadar so ji odgovornosti razložile, da se želje njenega srca uresničiti ne morejo in da se je previsoko povzpela v svojih mislih, premagovala se je vselej prav srčno ter se ponižno vdala pametnim razlogom in svojim dolžnostim.

Nekoč je prav po otroško razložila prednici samostanski, kaj si želi in kaj hrepeni nje srce ter kako si domišljuje prihodnost svojo. Z materino ljubeznivostjo razkrije ji ta, da to ni mogoče ter ji tudi razloži vse vzroke, zakaj je kraljica ne more vzeti na kraljevi dvor.

Nepopisljivo britko skeli mlado dekletce, ko vidi, da se mora za vselej odreči najslajši nadi svojega življenja; a kmalu spozna tudi predobro, da je treba odslej s silo zatreti one otroške sanje, v katerih se je doslej tako pogosto in sladko zibala.

sovražna jim italijanska vlada je vedela to preprečiti. Ruski car je izrazil papežu obžalovanje, da se papežev zastopnik vsled sovražne italijanske vlade ne bo udeležil važnega posvetovanja. Italijansko kraljevsko hišo in vlado bo še že doletela primerna kazen za sovraštvo proti blagemu očetu krščanstva.

Trentinsko vprašanje.

Poslanci tirolskih Italijanov ali Trentincev nočejo vstopiti v deželni zbor tirolski, ker so v njem vsled manjšega števila obsojeni v manjšino. Njih položaj je v tem oziru enak položaju štajarskih Slovencev. Trentinci zahtevajo za se posebni deželni zbor v Tridentu in samoupravo za italijanski del Tirolske. Toda vlada se ni hotela ozirati na njih zahteve in sicer iz državopolitičnih razlogov. Znano je, da se Italijani radi ozirajo v italijansko kraljestvo in želijo od tam odrešenja. Zato bi bilo nevarno, jim dati vso moč v roke ter jih pustiti brez nadzorstva. Sedaj ponujajo nemški tirolski konservativci Italijanom spravo ter jih vabijo v deželni zbor. Privoliti hočejo, da se v deželnem zboru tirolskem zasnujeta narodna oddelka, katerima bi bilo zagotovljeno razmerno zastopstvo v vseh deželnih zavodih in ustanovah. Bliža se torej čas, da bo trentinsko vprašanje rešeno na korist Italijanom. Ali bo tudi štajarsko vprašanje rešeno za nas Slovence ugodno? Sedaj je čas, da naši poslanci storijo vse potrebne korake.

Mir na Ogrskem.

Pl. Szell že sedi na ministerskem stolu, raz katerega se mu je moral umakniti baron Banffy. Novemu ministerskemu predsedniku še se doslej smeji sreča iz celega srca. Vse mu gre povolji. Opozicija se mu je udala ter ne bo več motila državnozbornskega posvetovanja, poslanci, ki so prej izstopili iz liberalne stranke, so se zopet vrnili v njeno naročje, narodna stranka pa ne bo opustila samo obstrukcije, ampak tudi opozicijo ter se združila z liberalno stranko. Državni voz pride torej zopet v tir. A pri nas?

Dogodki na Francoskem.

Ob pokopu pokojnega predsednika Feliksa Faura so nastali v Parizu nemiri. Posebno veliko se govori sedaj o usodi, ki je zadela poslanca Derouleda. Ko so se vojaki generala Rogeta vračali s pokopališča, pridružila se jim je cela množica ljudi ter jih pozdravljala s klici: Živelo vojaštvo! Tudi poslanec Deroulede je bil med spremljevalci. Njemu jedinemu posrečilo se je celo priti v dvorišče vojašnice,

ki je odločila volja Gospodova delokrog življenja in dela.

«Ali bi ne mogla prav jaz ustanoviti zavetišča za zapuščene beraške otročiče,» vprašala se je često, «ter na tak način najlepše in najdostojnejše dokazati hvaležnost svojo ne le do Boga, temveč tudi do vzvišene svoje dobrotnice?»

Z večjo resnobo pa se je tudi jela izpraševati pogostokrat, čemu jo je neki Bog odločil, kateri stan za njo pripravil. Vprašanje to ji sicer ni bilo popolnem novo. Saj se je že v prvih letih učenja svojega čestokrat sredi vesele igre zresnila ter se povpraševala, kje bi bila pač sedaj in kam bi bila do danes že zabredla, ako bi je ne obranila tako očividno previdnost božja, ki jo je pripeljala semkaj.

V takih trenutkih pošiljala je goreče zahvalne molitve k Bogu, a spomnila se je nehote tudi premnogih otrok, ki se klatijo prav to uro zapuščeni po svetu ter niso tako srečni kakor je sedaj ona in se približujejo vsak dan bolj brezdnemu grehu in hudobije, ako jih pravočasno ne reši usmiljena roka.

Prav umevno je torej, da se je v takih trenutkih polastila tudi njenega rahločutnega srca skrita želja, naj bi mogla kedaj tudi ona tako rešiti in osrečevati nesrečne zapuščene sirote kakor so po neskončnem usmiljenju božje ljubezni oblagodarili njo najblažji ljudje, koje je poznala! Seve, dokler je sanjala o krasnem bivanju blizu kraljice, pozabila je često zopet take misli; sedaj pa, ko je spoznala, kako prazne so nje nade, polastila se je ta velikodušna želja z vso silo njenega pobožnega, ljubeznjivega srca in kmalu je gledala v duhu oni vrt, v katerem

kjer je prigovarjal generalu Rogetu, naj gre s svojim vojaštvom na ulice, da se napravi revolucija. A general poslanca ni poslušal, ampak ga dal zapreti. Sedaj se vršijo preiskave, ali nima morda Deroulede zaveznikov v svoji nakani, prevreči republiko.

Dopisi.

Nova Štifta pri Gornjemgradu. Kar bi se imelo že zdavnaj storiti, kar bi bilo za gornjo savinjsko in zadrečko dolino in vso takozvano štajarsko Švico preimenovalno važnosti in velike koristi, odlagalo se je do najzadnjega časa. Menim namreč železnico, katero nameravajo speljati čez Vransko in po popolno revnih in zapuščenih krajih na Kranjskem do Kamnika. Ta dogodek je vzdramil zadnji trenotek naš slavnih okrajnih zastop, da je storil v tem obziru velepomemben sklep za zgradbo železnice po savinjski dolini mimo Gornjegagrada in Nove Štife v Kamnik, da bi le ne bilo brezuspešno in zamujeno. Radi tega je sklenol tudi občinski zastop v svojej seji dne 19. februarija t. l. podpirati sklep okrajnega zastopa v vsakem obziru na najizdatnejši način, ter vabiti vsa županstva, ktera bi ta stvar zadevala, da nujno skličejo seje svojih zastopov, kjer bi se naj dotični gg. župani ali njihovi namestniki pooblastili, da na shodu županov — ali že na Rečici ali v Gornjemgradu — stavijo v navzočnosti jednega ali drugega gsp. državnega poslanca svoje zahteve in razložijo svoja mnenja o tem. Mnogo večjega pomena in večje koristi bi bila ta železnica za ves kraj med Celjem, Kranjskim in Koroškim, nego čez Vransko, akoravno jim železnice tamkaj nikakor ne zavidamo in sicer iz sledečih vzrokov, o katerih se je pogovarjalo v zgoraj navedenej seji občinskega zastopa v Novi Štifi: 1. bi peljala železnica po večjem delu štajarske dežele, nego čez Vransko; 2. bi se vlekla mimo večjih, obljudenih krajev in blizu trgov Mozirje, Rečica, Ljubno, Gornjigrad; v zadnjem se nahajajo važni c. kr. in drugi uradi; 3. bi imela železnica tudi veliko dohodkov od romarjev, dohajajočih na velika božja pota v Nazaret, Sv. Frančišek in Novo Štifo, tudi obilni turisti štajarske Švice bi te železnice čisto ne zamarjali; 4. nadalje bi nikjer ne bilo toliko lesa prevaževati, nego po navedenej progi, kjer se nahajajo največji in najlepší gozdi ljubljanskega knezoškofa in premnogih drugih posestnikov ter mnogoštevilnih lesnih trgovcev, a vsa lesna trgovina je obrnjena sedaj proti Trstu; 5. krijejo

ti kraji v svojih notranjih prostorih mnogo raznovrstnih rudnin, največjega pomena v tem pa bi bila otvoritev rudnika za premog v Novi Štifi, kjer se nahaja najlepše in najboljše vrste v neizmerno veliki zalogi in tako blizu pod zemljo, da ga na večih krajih izoravajo s plugom na svetlo. Ti in še mnogi drugi vzroki bi jako povspeševali promet po tej železnici, samo treba je takojšnjega in odločnega delovanja za njo. Jako mnogo bi bilo v teh krajih z železnico pomagano vsem slojem tukajšnjega prebivalstva. Na delo torej, kdor je k temu poklican, in gotovo ne bode ostal ta trud brez vspeha.

Iz dravskega polja. (Volitve v okrajni zastop.) Ker se je ubogi Borov Luka že preselil v boljšo večnost, ne more se več potegovati za svojo čast. Gotovo prosi tam v nebesih sedaj ljubega Boga, naj razsveti njegovim sovražnikom na tužni zemlji pamet, da bodo spoznali čim preje krive pote, po katerih hodijo, ker on svojih rojakov več hvaliti in grajati ne more. A Borov Luka je bil moj prijatelj. In ker se ga je dotaknil Slovincem do sitega znani pisatelj in kmetški agitator, hočem se jaz, Lukčev prijatelj, potegovati za njegovo čast. Čitatelji »Slov. Gospodarja« se gotovo čudite, ko Vam govorim o znanem pisatelju. Hočem Vam koj vse pojasniti.

Mnogo let je že minulo od dne, ko se je za časa volitev jel oglašati v župniji lepega Polenšaka nek pisatelj in kmetški prijatelj. Prav sedaj, ko se vršijo volitve v okr. zastop, je razdelil med slovenske kmete ptujskega okraja na stotine debelo tiskanih pol z lastnim podpisom, sicer natiskanim: Johann Wessenjak v Slomi, ki se je leta 1890 kot pisatelj neke imenitne (!) knjižice »Kmetški stan« glasil še Janez Visenjaj. In kaj smo čitali na tej poli, ki je tiskana v nemški tiskarni W. Blankeja na Ptuj? Že v prvi vrsti začenja o »Slov. Gosp.« ter opozarja vse na našega ubogega pokojnega prijatelja Borovega Luko, ki ima neki »slabe možgane ali pa mu mesto možganov v glavi slama šumi, in če nebi mogel takih laži v časnik pisati«.

Ej, ej, modri prijatelj Wessenjak, ali ne šumi morda tebi slama v glavi, ker si kot priprost kmetič in sin slovenskih starišev dovoljuješ potegovati se za čast in slavo ptujskih Pragmanov in njihovega župana? Za gosp. župana morda za to, ker je bil njegov oče, dedek, praded itd. tudi pošten slovenski kmet, je-li? No, torej naj bo, jaz ti že odpustim, ali pa ti bodo tudi meščanje —?!

Pod štev. 1. govori Wessenjak o »Plinovi razsvetljava v Ptuj«, ter jo hvali na vse kriplje in pristavi konečno, kolik dar božji in

Vse, kar je dobro in nasprotno njenemu načrtom, premislila in razmotrivala je skrbno in vsestransko ne le enkrat, temveč mnogo, da, nešetokrat; često prosila je tudi Gospoda v iskreni molitvi, naj jo razsveti, in slehern dan ponavljala je te prošnje iz dna srca. Lahko je torej vskliknila kakor nekaj svetega Avguština: «Ako je bilo drugim mogoče s težavnimi pogoji, kaj bi ne bilo meni, če mi pride pomoč od zgoraj?» (Dalje prih.)

Smešni čar.

Uganika. Učitelj: «Troci! Kdo mi reši to uganjko? Dokler je človek mlad, tedaj si je želi, ko pa se postara, pa si je ne želi več?»

Janez: «Jaz vem, jaz vem!»

Učitelj: No, pa povej, Janez!»

Janez: «Ženo!»

Učitelj: «Kdo pa ti je to povedal?»

Janez: «Oče doma.»

Učitelj: «No ni povsem napačno, res je; pa jaz sem prav za prav le starost imel v mislih.»

Srečen pes. Mali Jožek reče domačemu psu: Oj Sultan, Sultan, kako je tebi dobro! Ni se ti treba umivati, ne česati, pa tudi v šolo hoditi ti ni treba!»

iznajdba učenosti je plinova razsvetljava, (saj tega nihče ni tajil!), ki res (tega še dozdaj vedel nisem) razsvetljuje »temote starodavnih časov« — menda še srednjega veka! — ter gori v čast in slavo mestnim očetom. Dobro si napredoval dragi Johann; sedaj že hvališ iznajdbe učenosti, a leta 1890. si tarnjal nad železnico, ki je vendar kot znajdba učenosti tudi vredna spoštovanja, ako morda tudi škoduje kmetskemu stanu, kakor si prebrisano trdil v svoji knjižnici str. 5. od 8. vrste naprej! Seveda, seveda, da je le v čast mestnim očetom, koja gre našemu Johannu nad vse. Pa zastoj mi zatrjuješ, da ni tudi žalosti zaradi razsvetljave. Sam sem slišal na lastna ušesa čestokrat, ko sem došel v mesto, pritožbe iz ust majhnih trgovcev in majhnih obrtnikov; da se zraven niso držali presladko, no to mi bodeš pa vendar verjel, saj ti pravim, da sem videl na lastne oči.

Pod števil. 2. razlaga nam slovenski pisatelj, kaj pomenijo besede »Ornig Kai« na oni tabli, katero smo gledali s tolikim zanimanjem, odkar nam je »Slov. Gosp.« pripovedoval šaljivo in čudno prigodbico o njej. Hvala ti za tvoj nauk! Le obesi to razpravo tudi pod ono zloglasno tablo, vsaj bodo vedeli vsi slovenski kmetje, čemu je. No, pa da veš dragi Janko, jaz sem se že prej dal poučiti o teh besedah in zvedel, da se ceste ob rekah imenujejo tudi v Gradcu in po drugih mestih »Quai«. Ker so »bogati« Nemci taki reveži s svojo blaženo nemščino, morali so si sposoditi to tujko »Quai« in ji obleči domačo obleko ter zapisati »kai«. A nemške besede niso našli za to cesto. Siromaki! da jim niti pruski privandraci niso mogli pomagati!

Dovoli sedaj še jedno vprašanje. Ali je to tudi modro, da v svoji jezi niti ne pogledaš podpisov ter z vsemi dopisi kriviš pokojnega Lukca? Ali nisi videl, da je bil drug pisatelj in ne »Klukec«, kakor imenuješ in ljubko nazivlješ mojega tovariša?! Sedaj se hvali Wessenjak, koliko — namreč 12.000 gl. so zaslužili delavci ptujske okolice, in da jih nihče ni priganjal k delu ob nedeljah in »k onečasenju naše svete vere«. Ali mar misliš, ti predraga nam duša, da s temi 12.000 pokriješ pohujšanje, koje so dajali nedeljski delavci kmetom iz okolice? In če bi zaslužili 12 milijonov, to vse še ne reče, da ni bilo pohujšanja. Po vrh pa ti lahko še enkrat zatrjujem, da tega zaslužka res niso privoščili slovenskim delavcem, kajti posvetovali so se mestni očetje, odkod dobiti nemških ljudij, da bode razsvetljava do pičice nemška; a, ni slo ni slo, zakaj, ker so nemški delavci zaslužili. To ni laž, ne predrznost, ne obrekovalstvo; to je gola resnica. Nikakor nočem ugovarjati, da bi ne imel g. Ornig nobenih lasluj, sosebno kar se tiče nemštva, a to županu gotovo ni v čast, ne v zaslugu, da ni prepovedal hlapčevskega dela na javnih ulicah vsaj v Marijin praznik predpoldan (8. decembra). In lahko ti povem, čislani prijatelj, da je prav ta greh bil sploh kriv onega celega dopisa, ki je tebe tako razvnel.

Le beri tudi Ti, razgovorni Janez, božje zapovedi! Ne bode Ti škodovalo, ako se učiš: »Spoštuj očeta in mater!« Ti pa zaničuješ svojo majko Slavo in višje ceniš brezsrčne tujce ter hodiš s sladkimi besedami kot agitator med slovenskimi poljanci in je hočeš spraviti v sužnost Nemčurjev in Bismarkovih čestilcev! Da, da, le tudi Ti spoštuj svojega bližnjega, kakor samega sebe in ne raznašaj dosedanjšega slov. okr. zastopa, ki ima gotovo tudi svoje vrline!! Kaj pa hočeš s posojilnico?! Le počasi prijatelj in odgovori raje: Ali mar ti v svojem gospodarstvu še nikoli nisi imel težav z malopridnimi hlapci ali brezvestnimi delavci? Ali bi bilo pravično, ko bi sedaj kedo krivil Tebe, da si Ti vsega kriv, če tudi odženeš hlapca in opominjaš delavce? Prav tako je pri naši posojilnici. Ali so jo mar Nemci ali mestni očetje rešili iz težke borbe? Ka-h? Ali si morda Ti, dragi Wessenjak staknil, kaj je bilo treba popraviti, Ti morda zopet vse uredil in po-

ravnal, da posluje posojilnica redno in brez škode dalje, kakor prej, tako slej?! Ne! Bil je mož, Slovenec, naš velezaslužni gosp. dr. Jurtéla, kateremu jermenov odvezati od nog še Ti niti vreden nisi. On, Slovenec, je vse uredil, vse poravnal in ugodno rešil težavno stvar.

Konečno kličeš: »Proč s prejšnimi in volimo si nove može!« zraven pa nam priporočaš može in gospode pristnega (!) plemena in starega nemčurskega mišljenja. Prav imaš, »šli bodemo k volitvi, a stali tudi na svojih nogah« in ne na tistih, koje nam ponudiš Ti, na novo oživljeni agitator »devetnajstega stoletja. Kar se tiče nemških kupcev in trgovcev pa:

Že vemo, kako je,
da vsi nas skubite,
zato pa kmetske zadruge
osnujmo kmalu si za-se,
okolu Ptuja krog in krog!
A v to pomozi ljubi Bog!

K sklepu še jedno. Če nakaniš zopet izdati kaki preroški list ali preroško knjigo, uči se prej slovnice ali pa si svojim spisom priskrbi boljšega botra! Sicer bi Te lahko razun mene še kak slovníčar »frknil« po Tvoji glavi . . . Pa brez zamere!

Tvoj Brinov Nace.

Iz Kozjega. (Občinske volitve.) Čez par tednov stopili bodo volilci trga Kozje in okoličani na volišče, da si izvolijo novi občinski zastop. Kajpada se že na celi črti na volitve pripravljajo, posebno kozjanski posili Nemci pridno stikajo svoje glave po vseh kotih, kjer bi le kaj zvohalo za svojega komandanta. Sorojaki, tudi mi ne bodimo leni in malomarni, ampak krepko na delo. Zdaj je prišel čas, da na volišču odgovorimo na vsa ona sramotna izzivanja zadnjega časa od strani naših nasprotnikov, da odgovorimo i na oni žaljivi čin, katerega so celo zmernejši nasprotniki obsojali, namreč strelbo pri slovesu enega moža, kateri je za narodno reč med nami neizmerno veliko storil. Dve stranki si bosta stali pri prihodnjih volitvah nasproti. Tu dobri kristjani, tam zasmehovalci vsega božjega, tu cesarju zvesti Slovenci, tamkaj prusaški nemčurji. Verno ljudstvo kozjansko se bo pri volitvi gotovo lahko odločilo, koga naj voli, kdo mu je pravi prijatelj — zatorej pozor in na delo!

Od Sv. Lovrenca na dravskem polju. Dragi »Slov. Gospodar«! Čudno novico si nam prinesel pred kratkim iz Pragerskega. Pa res, tako tedaj se že ravna z nami na naših domačih tleh. Prav po vrabčevski predrznosti se nam že od vseh strani vsiljuje potujčevanje. Kdo je pa tega kriv? Nihče drugi več, kakor mi sami in naša zaspanost. Kjer počivata roka in motika, tam se plevel lahko in brezskrbno, lepo in bogato razvija. Ne manjka nam sicer sposobnih mož, ki so vneti za dom in narod, a ta duh počiva nerazvit globoko v prsih. Omenjena objava o ustanovitvi Südmarke na Pragerskem pa je storila kri nekoliko bolj tekočo. Gospod dopisnik ni zastoj potipal na duševne živce poljanskih bratov, kajti misel za ustanovitev družbe sv. Cirila in Metoda jih je že v tem kratkem času vzdramila precejšno krdelce iz narodnega spanja. Pač najboljši dokaz, da tukaj ne manjka družega, ko pouka in zavednosti, dobre volje in zmožnosti je dovolj.

Drugo znamenje, da se naši može začno gibati, je namenjena ustanovitev kmetske zadrage. Živijo! Tudi to pomeni napredek. S tem, ko se zdaj pitajo brezvestni židovi, mogoče je mnogo, mnogo dobrega storiti. Kar ima zdaj kmet — trpin, da proda, zapeljati mora v mesto in tam za smešno ceno prodati, kar pa potrebuje on, treba mu je plačati z dragim denarjem. Da bi zadruga ne obstala in v vsakem obziru vsešno delovala, ni dvomiti. Če se ta misel vresniči, tedaj je tudi upati, da se postaja Sternthal kdaj razširi za promet blaga. Le v slogi je moč in složno se doseže mnogo, dočim pozameznik opeša in obupa.

Možje, združite se, stopite rama k rami, borite se za vaše narodne pravice in pospešujte svoj gospodarstveni blagostan. »Ne stori naj samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan«, je zlati rek in ta naj bode vselej vaše geslo. Vsi oni, ki imate priložnost »nevedne poučiti«, ste prošeni storiti, kolikor mogoče, vaš trud bo rodil stoteri sad in zajamčena vam je hvaležnost naroda. Sveta brata Ciril in Metod, bodita nam vsem v pomoč!

Iz ptujskega okraja. (Volitve.) Glejte ga no, sem vskliknil, ko sem stopil v obč. pisarno. Ako mu desetkrat spodleti, bo najstokrat zopet prišel. Tako ravna Johann Wessenjak v Slomi. Celo breme njegovih volilskih oklicev za nemškutarske kandidate je priromalo v našo obč. pisarno, a hvalevredni g. predstojnik Turkuš jih je vrgel na pravo mesto. Kaj hoče pravzaprav Wessenjak? Vsiljuje se zdaj tu, zdaj tam, da bi postal poslanec, okrajni zastopnik in Bog vedi kaj še vse. Toda vselej se mu stol spodmakne. Sedaj bi rad kar naenkrat celi okr. zastop predružačil in mu stvaril nemčursko lice. Sedajnemu narodnemu okr. zastopu očita vse mogoče, da bi ga spravil pri volilcih ob nezaupanje. Tudi Šikolska steza ga v oči bode; pravi, da so jo vselaj obljubili, pa je niso naredili. To je grda neresnica. Prošnja se je mnogokrat ponavljala za ovo stezo, ko je bil še okr. zastop v nemčurskih rokah, toda brez vsakega uspeha. A slovenski okr. zastop nam podeljuje vendar podporo, tako da je obč. steza od Šikol čez Sesterže tako gladka ali še bolj, kakor je bila okrajna steza od Majšperga proti Rogatcu (v Stoperčki grabi), ko je bila še pod nemčurskim pokroviteljstvom. Ako še pa Šikolska steza do sedaj ni bila sprejeta v okrajno, inamo vendar veliko več zaupanja do slovenskih narodnih mož, da jo bodo sprejeli, kakor pa do taci, ki nas le ob volitvah vabijo z vsemi obljubami, pozneje pa pozabijo na nas. Mi smo še od prej siti nemčurskega jarma, sedaj ga ne maramo več.

Wessenjak se tudi huduje, zakaj se skoraj v vsaki številki »Slov. Gosp.« piše, da naj nihče pri nemških prodajalcih ne kupuje. Nato odgovarjamo: Zoper poštene Nemce ne izpregovori »Slov. Gospodar« žal besede, le takšne biča, kateri se nam ob času volitev dobrikajo, potem pa nam hočejo odvzeti še zadnjo trohico narodnih pravic in zvrniti vsako denarno breme na nas kmete, le takšne napada »Slov. Gosp.« in jih bo, dokler se ne bodo spametovali.

Volilci, Vi pa se ne dajte zmotiti s takimi trditvami, stojte zvesto za našo pošteno slovensko in kmetsko stvar, ne pa za stvar, ki jo vodijo ptujski meščani. Ti pa, dragi mi Wessenjak, ostani miren v svoji Slomi in vtikaj se v reči, za katere nisi sposoben.

Razne stvari.

(Mil. knez in škof) so hodili v torek s svojim vl. g. tajnikom čestitat mariborskemu županu Aleksandru Nagyju prigodom njegovega odlikovanja s Franc-Jožefovim redom.

(Imenovanja.) Računski oficijal pri nadsodišču v Gradcu, g. Matej Trobec, je imenovan računskim revidentom, A. Flick oficijalom, H. Rainer asistentom in A. Wratschko praktikantom.

(V Hajdini pri Ptuj) so bile duhovne vaje od 18. do 26. februvarija. Udeležili so se jih skoraj vsi farani, kar priča 2300 obhajancev. Bog naj poplača ves trud č. gg. lazaristoma iz Celja in Maribora in vsem gg. spovednikom.

(Konjiški notarijat.) Notarskim namestnikom v Konjicah po pokojnem c. kr. notarju Karolu Kumerju imenovala je c. kr. okrožna sodnija v Celju g. dr. Josipa Barleta, notarskega namestnika v Slov. Bistrici.

(Zavžitno društvo v Marnbergu) bo v kratkem času odprlo svojo prodajalnico.

Govori se po trgu, da se g. Čobarju že hlače tresejo, kajti kavo bojda že ceneje prodaja. Kolika dobrotta je pač to za marnberški okraj! Skoraj bodo vsi trgovci znižali svoje cene. Komu gre ta zasluga, da se bo ceneje živelo? Samo in edino »Zavžitnemu društvu!«

(**Napetneži govorijo**), da bodo nemščino s tem rešili, da k protestantski veri pristopijo. Toda vsakdo ve: Smet ostane smet, naj leži tu ali tam.

(**Delavci na noge!**) V mnogih krajih se še za uboge delavce nič ni storilo. Treba je, da se združimo in s skupnimi močmi napredujemo. Delavska društva na krščanski podlagi moramo imeti! Socijalni demokrati služijo judom, pomoči od njih pa nimajo pričakovati. Na Muti nad Marenbergom je začel nek delavec v mokaško kaso plačevati, da bi pozneje dobival podporo. Ko pa zbolil, nič ne dobi. Zato noče več biti mokač.

(**Velika potreba**) je, da se v Mariboru ustanovi magacin ali skladišče za razno blago, da ga dobijo konsumna društva, ki se vstanovijo v Dravski dolini po Slovenskih goricah in v okolici. Mariborski Slovenci se bodo morali o tej stvari resno posvetovati ter storiti potrebne korake. Naj napreduje zadružna organizacija!

(**Razglednice Slomšekove**), koje izdaja mariborska ženska podružnica družbe svet. Cirila in Metoda, naročajo se lahko v naši tiskarni. Prodajalci dobijo stotino za 4 gld., posamezni komad pa stane 5 kr.

(**Tiskovna pomota**) se nam je vrnila v zadnje številko. Stalo je, da je za jahalnico, telovadnico in drsalnišče v Gradcu bilo zadnje leto primankljaja 365.5 gld. V resnici ga je bilo 3653 gld.

(**Izveske v Mariboru**.) Z veseljem smo v zadnji dobi opazovali, da se v našem mestu množijo dvojezične izveske. Mariborčanki je ta prikazen seveda zmešala žolč, in ona je dotičnim lastnikom izvesk zagrozila ter nekako izrekla, da nji bode skrb, odpraviti sramotne napise. In res, kmalu na to je izginila dvojezična tabla neke šivilje na stolnem trgu in nekega peka v Melji. Slovenci, zapomnite si omahljivce!

(**Shod spodnještajarskega učiteljstva**) se bo vršil v četrtek, dne 9. sušca t. l. ob 11 uri v Celju, na katerega so povabljeni tudi vsi naši deželno- in državnozborski poslanci. Obravnavalo se bo o večjih učiteljskih plačah, o podržavljenju šole in učiteljstva, o disciplinarnem zakonu, o tajnej kvalifikaciji in o stalnem nameščenju c. kr. okrajnih šolskih nadzornikov.

(**O graškem poštnem ravnateljstvu**) dobivamo pritožbe, da razpošilja na podrejene poštne urade samo nemške razpise, tudi če so razglasi pomanjani za občine. Zdi se nam, da je začel že delovati drugi ravnatelj. Slovenci bomo morali htevaty posebno poštno ravnateljstvo za vse slovenske pokrajine, da se s tem rešimo nemške vsiljivosti.

(**Šmarje pri Jelšah**.) Cesar je potrdil izvolitev dr. Georga načelnikom in Franca Ferlinca predsednikovim namestnikom okraj. zastopa šmarskega.

(**Iz Majšperga**.) Volitev občinskega odbora v Majšpergu se je izvršila brez male izjeme povoljno. Voliti se je moralo 18 odbornikov. Ti so si izvolili jednoglasno iz svoje srede poštenega, narodnega in krščanskega moža Janeza Turkuša že petokrat za predstojnika. Za svetovalce so bili izvoljeni Janez Korže, Sagadin Anton in Zdravko Sagadin, ki so bili vsi že tudi dosedaj svetovalci.

(**Iz Gornjegagrada**) nam pišejo: V naši narodni čitalnici se z veseljem čita tudi nemška, židovsko-liberalna »Neue Freie Presse«. Ali iz rodoljubja, ali zavoljo šegotavah inseratov, ne vemo. V kratkem bodo pri nas občinske volitve. Že sedaj se zbirajo sovražne čete.

(**Smrt**.) V Ptujju je umrl dne 28. febr. t. l. odvetnik dr. Jakob Ploj. Bil je vedno vrl narodnjak ter je tudi svoje otroke vzgojil v odločno narodnem duhu. Blag mu spomin!

(**Cč. gg. kateketom!**) Katekeze, katere je spisal dekan J. Kragelj v Tolminu in katere omenja in priporoča »Voditelj« (II. letnik štev. I. stran 94) se ne dobivajo pri pisatelju samem. Prvi zvezek prodaja knjigotržec Wokulat v Gorici po 15 kr.; drugi zvezek pa Gašpar Likar, knjigotržec v Gorici, semeniške ulice, po 68 kr. Pripomnimo še, da sta te katekeze jako laskavo ocenila »Dom in Svet« in o. Stanislav Škrabec v Cvetju!

(**Učiteljsko gibanje**.) Iz Vitanja nam pišejo: Zastran učiteljske plače je tukajšnji krajni šolski svet v seji dne 27. februvarija t. l. sklenil soglasno: 1. Z ozirom na vedno rastočo draginjo in gledé stanovskih potrebščin gospodov učiteljev; 2. z ozirom na vbožtvo kmetskega stanu, ki vedno bolj propada; prosí krajni šolski svet: visoki deželni zbor naj sklene, da se učiteljske plače zvišajo tako, da ne bodo pri tem z novimi bremení prizadeti najnižji in srednji stanovi našega prebivalstva. Trdno pa pričakujemo, da se bodo gospodje ljudski učitelji na vso moč prizadevali, da se naši otroci poučujejo in izreajo v šoli na podlagi materinega jezika v verskem duhu.

(**Mihael Lendorfer**.) 20. februvarija t. l. je umrl v Vitanji najstarejši mož te župnije, Mihael Lendorfer, bivši kovač na tamošnjih fužinah. Rojen v Puzarnici na Koroškem 23. septembra 1802, je bil toraj v 97. letu svoje starosti. Dasiravno vedno vesel, je živel čedno pobožno. Ves sključen hodil je, dokler mu je bilo le mogoče, vsak dan k sv. maši in pristopal pogostoma k sv. zakramentom. Bog mu daj večni mir!

(**Domače starinoslovje**.) Znani zgodovinar, č. g. M. Slekovec, je dobil od preč. kn. šk. ordinarijata lavantinskega naloga, da natančno opiše v starinoslovskem in umetnostnem oziru vse zvonove lavantinske škofije. Pomagalo mu bo pet sodelavcev. Delo bi se naj izvršilo v petih letih in se izda v posebni knjigi v slovenskem jeziku. — V kratkem se nameravajo fotografovati vse cerkve lavantinske škofije in fotografije se shranijo v kn. šk. muzeju.

(**V Lehnu**) pri sv. Lovrencu nad Mariborom je dne 23. svečana po noči pogorelo hišno poslopje župana gospoda Kavčiča.

(**Zmaga v ptujskem okraju**.) Zaman je strašil gsp. Strašil iz Brega po dravskem polju, zaman je hvalil v imenu veliko volonterov, ki so se pridružili v imenu velikega ptujčana, Johann Wessenjakoviča Slomi plinovo v Ptujju, ki je bil tako »velik dar božji« in »učedenosti, napredek razumnosti« in »ni treba več tičati v temoti starodavnih časov, zaman so se ptujski nešteti občini kot kmetski prijatelji ter »narodni« organizaciji. Vse je bilo zaman, ker se niso dali zmotiti, da se v svoji narodni vesti ter v imenu ptujčanov zmaga Slomi Brezdvomno bodo tudi občine volne korist in slovenskemu imenu v čast!

(**Iz kozjanskega okraja**.) Planinska pošta je vendar dobila dvojezični pečat po posredovanju poslanca vit. Berkasa, kateremu so v ta poštni delokrog spadajoče občine izročile prošnje. Tržka občina se je baje močno upirala dvojezičnemu pečatu, kar pa ni čuda, ker ima za občinskega predstojnika bivšega uda celjske Citalnice. Vendar dosegla ni ničesar. Nedavno je bila Prevorska občina v vašem listu pohvaljena radi slov. uradovanja. A zdaj, kam jadra? Novoizvoljeni mladi občinski predstojnik naj ne podere, kar so razumni in zavedni možje vpeljali. Naj se ne posvetuje izven domače občine, katera ima dovolj modrih mož. Videli smo namreč nedavno neki nemški dopis na sosedno občino. Menda je bila to pomota, kar se v prihodnje gotovo ne bo več zgodilo.

(**Mlad puščavnik**) izpod Ojstrovca pri Sv. Urbanu nam piše, da je s svojim rešpetljivom videl pri Sv. Urbanu čudne reči. Zunaj na neki hiši je videl nemški napis Johann Marinitzsch, v hiši pa »Grazer Tagblatt«, na drugi hiši je videl Wessiak, v hiši pa »Tages-

pošto«, in ljudje so neki nosili na pošto razglednice z napisom: Gruss aus St. Urban bei Pettau, Steiermark. O Sv. Urban, si ti še narodno zaspan!

(**Duhovniške spremembe**.) Č. g. Janez Ivanc, kapelan v Lučah, je prestavljen v Vuzenico. Č. g. Matija Zemljč, dosedaj kapelan v Vuzenici, je stopil zaradi bolezni v začasni pokoj.

Iz drugih krajev.

(**Papež nevarno zboleli**.) Sv. Oče papež Leon XIII. so precej nevarno oboleli. Že veliko let imajo v drobovini tvor, toda dosedaj jih ni zelo nadlegoval. V ponedeljek pa so se prehladili, mrzlica jih je napadla in morali so se vleči. Bolezen je tako napredovala, da so si morali dati izrezati tvor. Izrez se je posrečil. Toda zdravnika se vendar le bojita za sv. Očeta, ker so že stari, in se je še treba bati pljučnice. Vročine imajo ne navadno, želje po jedilih nobene. Sv. Oče sami že mislijo na smrt. Duhovniku, ki pri njih čuje, so rekli: »Ali se ne spominjate nekega prerokovanja, da je to leto moje smrti!« Bog krepí našega sv. Očeta v vseh slučajih, ki mu je določila božja previdnost.

(**Zadružno gibanje**.) V Sinčivasi na Koroškem se je ustanovila gospodarska zadružna, ki si bo postavila tudi lastno zadružno skladišče. Navdušenje je med kmeti veliko.

(**Vkanila se je!**) Ruski list »Krim« piše, da se je v neki krimski vasi pred 40 leti sedemnajstletno dekle omožilo s 60. letnim starcem v nadi, da bo kmalu umrl in ji zapustil vse premoženje, ki ni bilo majhno. Nedavno pa je ta žena umrla v 57. letu svoje starosti ter zapustila 100letnega vdovca in petero otrok.

(**Herbert Bismark**), sin rajnega nemškega kancelarja Bismarka, je nedavno v pruski zbornici jako vroče zagovarjal zvezo Avstrije z Nemčijo. Sedaj se govori, da nameravajo Herberta poslati kot nemškega poslanika na Dunaj, in z onim govorom si je le hotel ogladiti pot. Ta bi bila lepa! Herbert bi potem s Šönererjem roka v roki lahko pripravljaval Avstrijo za prusko pokrajino. Avstrijski Slovani, ki so zvesti svojemu cesarju, bi odločno ugovarjali proti takem poslaniku.

Društvene zadeve.

(**Vabilo**.) K odborovi seji družbe duhovnikov Lavantinske škofije dne 7. marcija (v torek) ob 11. uri predpoldnem uljudno vabi veleč. gg. odbornike predsedništvo.

(**Odbor kat. tiskovnega društva v Mariboru**) ima v pondeljek 6. sušca t. l. svojo sejo v stanovanju preč. g. predpoldnem.

(**Mili darovi za družbo vednega čiščenja**): Sv. Ana na Krembergu 14 gld., Sv. Jurij pod Taborom 67 gld., Podgorje 5 gld. 70 kr., Zagorje 10 gld., Podsreda 6 gld., Sv. Vid pri Panini 13 gld., Sv. Jurij v Slov. goricah 19 gld., Sv. Bolfank pri Bišu 18 gld., Sv. Lenart v Slov. gor. 5 gld., Dobrna 9 gld., Sv. Lovrenc na Dravskem polju 5 gl. 47 kr., Kamca 14 gld., Planina, trg 4 gld., Negova 5 gld., Loče 25 gld., Sv. Martin pri Vurbergu 10 gld., Artiče 4 gld., Skomre 9 gld. 74 kr., Vransko 150 gld.

(**Za dijaški dom**) v Celju je gsp. Mih. Jezovšek, c. kr. notar na Vranskem, daroval 20 kron.

(**Sv. Marjeta niže Ptujja**.) V nedeljo 19. febr. je imelo »Bralno društvo pri Sveti Marjeti niže Ptujja« dobro obiskan občni zbor, pri katerem je veleč. gosp. župnik govoril o umni sadjereji. Navzoči so zanimivo predavanje poslušali zelo pazljivo in občno odobravanje je pričalo, da je govornik samo po sebi suhoparno snov vrlo dobro pogodil.

(**Gasilno društvo Hrastje in Mota**) je po občnem zboru dne 19. svečana prišlo popolnoma v naše narodne roke in sicer se je odbor sestavil tako-le: g. Fr. Misja, veleposestnik na Moti kot načelnik; g. Mat. Kolar, veleposestnika sin kot namestnik; g. Jož. Kosi, kov. na Moti kot blagajnik; g. Fr. Košar, posestnik na Moti kot vodja plezalcev; g. Al.

Kolar, veleposestnik in obč. predstojnik v Hrastju kot brizgalni vodja; g. Jak. Misja, veleposestnik in parni vodja na Moti kot rednik; g. Iv. Dervarič, posestnik na Moti kot orožni vodja. Kakor že imena kažejo, je gotovo, da se bo vse, kar je našemu narodu nasprotnega, odstranilo in bo društvo v bodoče zopet stavljeno si nalogo zvesto izpolnjevalo; torej z združenimi močmi in edinstvo naprej, v to nam pomози Bog in sv. Florijan!

(Letopis slovenskih posojilnic) za l. 1897. je ravnokar izdala »Zveza slovenskih posojilnic« v Celju. V uvodu omenja že tudi posojilnice, ki so se ustanovile l. 1898. Na Kranjskem se je v preteklem letu število posojilnic pomnožilo za 9, na Primorskem za 8, na Koroškem 1. Slovenskih posojilnic, ki so član »Zaveze slov. posojilnic« v Celju, je na Koroškem 19, na Kranjskem 24, na Primorskem 10, na Štajerskem 28, skupaj 70. Slovenskih posojilnic, ki niso član »Zveze« je na Kranjskem 39, na Primorskem 6, na Štajerskem 3. Vseh slovenskih posojilnic je 129.

(Ustanovni shod) delavskega podpornega društva v Celju v Laporju povodom ustanovitve podružnice obnesel se je prav pohvalno. Občinstva zbralo se je na stotine ne le samo iz domače, ampak tudi iz sosednih župnij. Gospodje govorniki niso mogli rešiti svoje naloge, kakor bi radi, ker je bil prekratek čas, vendar so navzoči z navdušenostjo sledili govoru č. g. J. Kržišnika iz Teharjev o delavskem stanu sploh. Jako zanimiv in velevažen je bil govor g. dr. Karlovška iz Celja o narodno gospodarskem vprašanju s posebnim ozirom na kmetijske zadruge. Bog daj mnogo sadu iz tega plodonosnega semena. Omeniti dolžnost nam je tudi jedrnatih zahvale g. Mlakerja, ki je izvoljen predsednikom podružnice, kakor tudi navdušljivega govora g. Novaka iz Slov. Bistrice. Bog daj nam doživeti še mnogo takih srečnih uric. Novi podružnici pa želimo, naj lepo prospeta ter se procveta zavednim Laporčanom kakor tudi celemu slovenskemu narodu v ponos.

(Komorni večer.) Vabilo na komorni večer učiteljev »Glasbene Matic« v Ljubljani gg. Prochazka, J. Wendral-a in Junek-a s prijaznim sodelovanjem gg. dr. P. Drachsler-ja in P. Lozarja, katerega priredi »Narodna čitalnica v Celju« v nedeljo, dne 5. marca 1899 točno ob 8. uri zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma«.

(Sv. Lovrenc nad Mariborom.) V nedeljo 5. svečana je imelo tukajšnje kmečko bralno društvo lepo veselico. Razven domačinov se je veselice udeležilo tudi lepo število gostov; posebno so nas razveselili gostje iz Smolnika, in iz Remšnika, ki se niso ustrašili daljne in slabe poti in ki so s tem pokazali, da so narodni slovenski kmetije. Slava Vam, na svidenje drugokrat!

(Družbi sv. Cirila in Metoda) so poslali: Tušakovi otroci pri Sv. Antonu v Slov. gor. 1 gl., Josip Vodošek, kapelan v Rajhenburgu, nabral na gostiji Cerjakove Jerčke v Meršivih Loščah 7 gld. 50 kr. Podružnica v Ljutomeru iz nabiralnika pri g. Sršenu 2 gld. 80 kr. Sl. Posojilnica v Gornji Radgoni 5 gld. Ormoška moška podružnica iz nabiralnika pri g. S. Kandriču 2 gld.

(„Dirkalsko društvo“ v Ljutomeru) je zborovalo dne 26. februarija. Vdeležba konjerejcev je bila obilna. Iz poročila predsednikovega posnamemo, da je društvo pridelilo lani in predlani na svojem licenciranem dirkališču na Cveni štiri konjske dirke, pri katerih je razdelilo tekmovalcem na darilih leta 1897 1500 kron, in leta 1898 blizo 2000 kron; vrh tega še so se kot častna darila porazdelila tri dirkalska dvokolesa (Gyg) in četvero dirkalskih konjskih vpreg, skupno v vrednosti 700 kron. Ti dve leti si je društvo tudi nabavilo lastno tribino in uto za goste in več dirkalskih oblek. Od strani načelnštva se je zagotovilo, da se bosta tudi letos pridelili dve konjski dirki, pri katerih se bo razdelilo okoli 2000 kron na darilih. Ljutomerski konji so v teh dveh letih zdatno zboljšali svoje rekorde: Za »Dragico«, ki je

tudi z vspedom dirjala lansko leto pri jubilejski konjski dirki v Žalcu in dobila mnogo prvih daril na Cvenu, v Mariboru, Gradcu, je zabeležen rekord: 1 min. 44 sek. na kilometer. Ali ni to veliko za kobilo, ki še se ob enem plemeni. Za vse te vspehe pa imamo izključno zahvaliti dosedajnega predsednika g. Jožefa Murso, veleposestnika in lastnika tovarne za cementno blago na Krapju, ki je ob enem sam umen konjerejec, dokaz, da je lani prodal v svojem žrebetišču izrejenega, res krasnega žrebca za dvanajststo goldinarjev. Kaj ne, lep denar za enega samega konja? Občni zbor, oziroma novi odbor dirkalskega društva, je tudi tokrat izvolil enoglasno predsednikom g. Jožefa Murso, podpredsednikom g. Iv. Kukovca, lastnika parnega mlina, blagajnikom g. M. Zemljiča, veletržca, tajnikom g. Al. Paulina, okr. živinozdravnika, odbornikom gg. dr. Ant. Mihaliča, Fr. Puconjo, Al. Rajha, Al. Kardinarja, Ant. Slaviča. Ta imena nam jamčijo za nadaljnji dober provspah tega društva.

(Od Sv. Ane na Krembergu) nam pišejo: Dne 5. svečana t. l. so obhajali do služeni vojaki pri gostilničarju g. Senekoviču veselico, na katero so po nepotrebnem vabili tudi z nemškimi besedilom.

(Slovenska Matica.) Vabilo na 66. odborovo sejo »Slovenske Matic«, v sredo, dne 8. sušca 1899. l. ob petih popoldne v društveni pisarni. V s p o r e d: Naznanila predsedništva. Odobrenje zapisnika o 65. odborovi seji. Poročilo književnega odseka. Poročilo tajnikovo. Slučajnosti. Predsednik: Fr. Levec.

(„Podpornemu društvu“) za slovenske visokošolce na Dunaju darovali so poslednji čas sledeči p. n. gospodje: Prem. knez in škof lavantinski dr. Mih. Napotnik (ustanovnik in društveni častni član), kakor vsako leto tudi letos 20 kron, veleč. g. Anton pl. Sušič, c. in kr. polkovnik v Celji 30 kron; sl. posojilnica 30 kron. Po deset kron so darovali gospodje: dr. Fr. Jurtela dež. posl. in odvetnik v Ptuj, dr. J. Povšič, dr. Ivan Rudolf, odvetnik itd. v Konjicah, Anton Svetina, c. kr. notar v Pliberku. Po dve kroni so darovali: vlč. g. Leop. Vozlič, kaplan v Radgoni, Egidij Tux, c. kr. poštar v Ljubnem. Vsem blagim darovalcem bodi najiskrenejša hvala! Ker je to društvo v tekočem šolskem letu podpiralo že 44 revnih dijakov na dunajskih visokih šolah ter je v ta namen v 4 mesecih razdelilo 1293 kron in ker je letos beda slov. dijakov na Dunaju posebno velika, prosi odbor vse slov. rodoljube najiskreneje, da blagovolé pošiljati darov za to potrebno društvo veleč. g. Franc Jančar-ju, pap. čast. kamorniku itd. na Dunaju I. Singerstrasse 7.

(«Naši straži») so doposlali: Jernej Voh, nadžupnik v Konjicah 10 K., L. Herg, stolni dekan v Mariboru 10 K., J. Zmave v Marnbergu 2 K., Hecl A. v Marnbergu 1 K., Kocbek M., notar v Marnbergu 2 K., Tušakovi otroci pri Sv. Antonu v Slov. goricah 2 K., Jožef Sinko, župnik pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah 2 K., Ivan Reich, nadučitelj pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah 1 K., Franc Kocuvan, nadučitelj v pok. v Slov. goricah 1 K., Fan. Kocuvanova, c. kr. poš. v Slov. goricah 1 K., Ant. Horvatova pri Sv. Vrbanu v Slov. goricah 1 K., Davo Muršec, trgovec pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah 1 K., Fran Roškar, posestnik v Bišu v Slov. gor. 1 K., Karbov sorodnik z Dunaja 5 K. po častitem gospodu Jožefu Cerjaku, vikarju v Mariboru, Ljutomerčani: gg. dr. Ant. Mihalič 4 K., Vil. Schneider 2 K., F. Čeh 2 K., Ivan Karba 2 K., Anton Božič 2 K., Josip Mursa 2 K., Roman Fekonja 2 K., T. Pušenjak 2 K., I. Rabenstein 2 K., A. Pavlin 2 K., I. Brunčič 1 K., Alojz Vršič 2 K., Bog. Fekonja 2 K., J. Ivanjšic 2 K., F. Seršen 2 K., P. Gala 1 K., B. Čakra 2 K. Darovi: Cezanjevčani in Ljutomerčani pribralnem društvu 14 K.; neimenovan v Gornjemgradu 4 K.; vesela družba v narodni hiši Repičevi pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. 8 K. z geslom: Bratje Slovenci, kjer koli živite, k naši vsi straži takoj pristopite! Bo-

disi kmet ali učen gospod, vsak naj podpira ob mejah naš rod!

Družba sv. Mohorja v lavantinski škofiji leta 1898.

Konečno si še oglejmo posamezne župnije, katere sem razvrstil po dekanijah v abecednem redu, kakor so razstavljene tudi v družbinem »Kolodarju«.

Dekanija Bistrica Slovenska: Bistrica Slov. 211 (+ 7), Črešnjevec 83 (— 29), Tinje 76 (+ 13), Sveti Venčesl 44 (— 9), Sveti Martin na Pohorju 42 (— 6), Makole E15 (+ 32), Poljčane 120 (+ 9), Laporje 168 (+ 16), Gornja Poljskava 100 (+ 18), Spodnja Poljskava 67 (+ 12), Studenice 88 (+ 15), Majšberg 92 (+ 11).

Bekanija Braslovče: Braslovče 256 (+ 93), Sveti Pavel v Savinjski dolini 216 (+ 48), Št. Andraž 112 (+ 5), Sv. Jurij ob Taboru 143 (+ 15), Vransko 151 (+ 33), Gomiljsko 102 (+ 41), Sv. Martin na Paki 156 (+ 14), Marija Reka 31 (+ 8).

Dekanija Celje: Celje 400 (— 20), Žalec 229 (+ 2), Griže 130 (— 8), Teharje 177 (+ 28), Sv. Peter v Savinjski dolini 90 (— 7), Polzela 134 (+ 43), Galicija 105 (+ 35), Gotovlje 52 (— 5).

Dekanija Dravsko polje: Hoče 176 (+ 38), Slivnica 240 (+ 28), Cirkovce 165 (— 3), Št. Janž 80 (— 14), Sveti Lovrenc 109 (+ 32), Fram 98 (— 2), Črnagora pri Ptuj 139 (+ 4).

Dekanija Gornjigrad: Gornjigrad 161 (+ 6), Novaštifta 43 (— 3), Šmartno 55 (.), Rečica 205 (+ 49), Sveti Frančišek na Stražah 103 (+ 17), Mozirje 136 (+ 12), Šmihelj 59 (+ 13), Marija Nazaret 60 (— 5), Luče 94 (.), Ljubno 152 (+ 13), Solčava 167 (+ 75).

Dekanija Jarenina: Jarenina 285 (+ 93), Sv. Ilj v Slov. goricah 167 (+ 9), Sv. Jakob v Slov. goricah 160 (+ 61), Sveti Jurij pri Pesnici 43 (+ 5), Svičina 49 (+ 6), Spodnja Sv. Kungota 48 (+ 34).

Dekanija Konjice: Konjice 188 (+ 13), Prihova 100 (.), Žiče 38 (+ 6), Zreče 118 (+ 13), Skomre 46 (+ 22), Stranice 35 (— 2), Loče 161 (+ 11), Čadram 106 (— 30), Sv. Jernej 56 (+ 3), Kebej 37 (+ 2), Sv. Kunigunda 78 (+ 2), Špitalič 11 (+ 4).

Dekanija Kozje: Kozje 141 (+ 20), Zagorje 31 (+ 1), Planina 42 (+ 5), Polje 64 (+ 12), Buče 87 (+ 27), Olimlje 63 (— 3), Podčetrtek 72 (+ 3), Prevorje 63 (+ 1), Sv. Vid pri Planini 66 (+ 5), Podšreda 79 (+ 9), Piljštanj 148 (— 18), Sv. Peter pod Svet. gorami 123 (+ 20), Dobje 70 (+ 43).

Dekanija Laško: Laško 236 (+ 46), Sv. Miklavž 135 (+ 5), Sv. Jedert 77 (+ 16), Sv. Lenart 40 (— 12), Sv. Marijeta 38 (.), Trbovlje 358 (+ 31), Dol 136 (+ 19), Sveti Rupert nad Laškom 123 (+ 19), Loka pri Zidanem mostu 90 (+ 8), Jurjevklöster 41 (— 6), Širje 47 (— 6), Razbor 48 (+ 1).

Dekanija Št. Lenart v Slov. goricah: Sv. Lenart 137 (— 31), Sveta Ana na Krembergu 138 (+ 17), Sv. Benedikt v Slov. goricah 180 (+ 44), Sv. Jurij v Slov. goric. 202 (+ 8), Negova 105 (+ 25), Sveta Trojica v Slov. gor. 153 (+ 12), Sv. Rupert v Slov. gor. 185 (.), Sv. Bolfank v Slov. gor. 107 (+ 2), Marija Snežna na Velki 58 (+ 3).

Dekanija Ljutomer: Ljutomer 492 (+ 8), Sv. Peter pri Radgoni 400 (+ 13), Sv. Križ pri Ljutomeru 231 (+ 4), Sv. Jurij na Ščavnici 267 (+ 31), Kapela 299 (+ 52), Sv. Anton v Slov. gor. 181 (+ 36), Mala nedelja 134 (+ 19), Veržej 42 (— 1).

Dekanija Maribor levi drav. breg: Maribor (stolna fara) 95 (+ 16), Predmestna fara 153 (+ 10), Duhovščina 107 (.), Sv. Peter pri Mariboru 97 (— 16), Sv. Marijeta pri Mariboru 125 (+ 3), Kamnica 120 (.), Sv. Barbara pri Vurbergu 76 (.), Sv. Martin pri Vurbergu 80 (+ 11), Sveti Križ 84 (+ 3), Selnica pri Dravi 60 (+ 3), Gornja sv. Kungota 70 (+ 10).

Dekanija Maribor na desnem dravskem bregu: Sveta Magdalena v Mariboru 144 (+ 19), Ruše 161 (+ 1), Dev. Marija v Puščavi 132 (+ 1), Sv. Lovrenc v Puščavi 110 (— 8), Lembah 44 (— 6).

Dekanija Marenberg: Marenberg 27 (— 9), Muta 77 (+ 17), Sv. Jernej v Radvanju 11 (+ 3), Pernice 35 (+ 15), Sobota 1 (— 1).

Dekanija Novacerkev: Novacerkev 138 (+ 25), Vojnik 206 (+ 67), Vitanje 71 (— 2), Čresnjice 59 (— 4), Frankolovo 33 (— 4), Dobrna 93 (+ 5), Šmartin v Rožni dol 110 (+ 4), Sv. Jošt 22 (+ 5).

Dekanija Ptuj: Ptujška nadžupnija 82 (+ 21), Sv. Peter in Pavel v Ptuj 420 (+ 11), Sv. Marko 157 (+ 48), Sv. Marjeta 178 (42), Sv. Lovrenc v Slov. gor. 159 (— 15), Sv. Urban 172 (+ 16), Sv. Andraž 127 (— 5), Hajdin 125 (+ 19), Vurberg 85 (— 1), Polensak 52 (— 20).

Dekanija Rogatec: Rogatec 91 (— 9), Zetale 112 (— 2), Sv. Florijan 44 (+ 25), Stoprce 62 (+ 7), Sv. Križ tik Slatine 138 (— 15), Kostrivnica 66 (.), Sveta Ema 63 (— 9), Sv. Peter na Medved. selu 64 (+ 2), Sv. Rok 10 (— 4).

Dekanija Šaleška dolina: Škale 132 (— 11), Belevode 16 (— 2), Sv. Mihel pri Šoštanju 150 (— 22), Sv. Ilj pri Gradiču 80 (+ 6), Sv. Martin pri Velenju 104 (+ 1), Št. Janž na Peči 86 (+ 31), Zgornja Ponikva 36 (+ 3), Zavodnje 50 (+ 12).

Dekanija Šmarje pri Jelšah: Šmarje pri Jelšah 150 (+ 34), Št. Jurij ob južni žel. 305 (+ 47), Ponikva 158 (+ 13), Sladkagora 78 (— 5), Dramlje 101 (+ 1), Slivnica 70 (— 14), Zibika 54 (+ 9), Sveti Štefan 100 (.), Žusem 50 (— 6), Sv. Vid 43 (— 22), Kalobje 25 (— 12).

Dekanija Staritrč pri Slov. Gradcu: Stari trg 111 (— 1), Sile 13 (+ 3), Šmartin pri Slov. Gradcu 110 (+ 30), Slov. Gradec 31 (+ 1), Pameče 39 (+ 7), Podgorje 59 (— 21), Razbor 55 (+ 10), Sv. Vid nad Valdekom 59 (+ 30), Sv. Ilj pod Turjakom 75 (+ 7), Sveti Miklavž 39 (+ 2), Dolič 49 (+ 19), Št. Janž 40 (— 8), Št. Peter 21 (— 8).

Dekanija Velika Nedelja: Sv. Tomaž 211 (+ 11), Ormož 149 (— 10), Središče 175 (.), Sv. Miklavž 161 (+ 9), Velika Nedelja 130 (+ 14), Svetinja 125 (— 21), Sv. Bolfenk 76 (+ 7), Sv. Lenart 52 (— 9).

Dekanija Videm: Videm 118 (+ 18), Artiče 66 (+ 7), Zdole 60 (— 5), Rajhenburg 209 (— 17), Brežice 234 (+ 43), Dobova 123 (+ 26), Sevnica 191 (+ 10), Pišce 177 (+ 59), Bizeljsko 142 (+ 32), Koprivna 88 (+ 20), Sromlje 59 (+ 6), Kaple 53 (— 2), Zabukovje 51 (+ 19).

Dekanija Vuzenica: Vuzenica 32 (— 9), Trbonje 23 (.), Sv. Primož 13 (— 3), Ribnica 150 (— 11), Vuhred 22 (.), Sv. Anton 30 (.).

Dekanija Zavrč: Zavrč 127 (— 12), Sv. Barbara pri Borlu 129 (— 31), Leskovec 67 (— 21), Sv. Trojica 156 (+ 14), Sveti Vid niže Ptuj 106 (+ 2).

Ako primerjamo število Mohorjanov iz l. 1898 z onim l. 1897, vidimo, da je napredovalo v preteklem letu 142 župnij, dočim v l. 1897 le 52; najbolj so napredovale v preteklem letu župnije Jarenina (ta župnija je napredovala tudi v letu 1897 najbolj) in Braslovče, vsaka za 93 udov; pohvaliti moramo tudi še Solčavo (+ 75), Vojnik (+ 67), Pišce (+ 59) in Kapelo (52). Nazadovale je v preteklem letu 62 župnij, najbolj Sveta Marjeta v ptujski dekaniji za 42 udov, nadalje Sv. Barbara pri Borlu (— 31), Čadram (— 30) in Čresnjevec (— 29). V l. 1897 pa je nazadovalo 153 župnij. Jednakih je ostalo v preteklem letu 15 župnij, v l. 1897 pa 14.

Iz tega vidimo torej, da je v preteklem letu naša škofija v obče zelo napredovala; na tem potu naj vztraja tudi letos, zlasti naj se potrudijo one župnije, katere so lani nazadovale. Vsak Mohorjan naj stori svojo

dolžnost, njegov trud gotovo ne bode zastonj. «Družba sv. Mohorja» mora biti Slovencem največji ponos. Bog in narod!

Gospodarske stvari.

Kmetijske zadruge.

(Iz Žalca.)

Častitim čitateljem je iz dosedanega znano, da je popolnoma varno biti ud zadruge in da ima kmetovalec od zadruge le dobiček. Marsikateri pa si bode mislil, ako postanem ud zadruge, bodem navezan na njo za vse čase življenja. Temu pa ni tako, le poslušajmo § 6. zadrughnih pravil, ki se glasi: «Vsak ud ima pravico, z odpovedjo naznaniti svoj izstop iz zadruge. Izstop je le mogoč koncem opravnega leta, ako se je vsaj šest mesecev poprej prijavil.»

To je jasno dovolj. Vsakateri ud kmetijske zadruge sme izstopiti, kadar mu drago. Vendar mora vsaj 6 mesecev pred koncem leta naznaniti svoj izstop, torej pred 1. julijem dotičnega leta, in ne gre, da bi se za vsakega uda posebej delal račun. Kdor pa je odpovedal zadrughnost pred 1. julijem, je ob novem letu prost in ni več vezan ud zadruge biti. Toda prepričan sem, da kdor je enkrat ud zadruge, ta ne bode nikdar izstopil.

Tudi za iste, kateri se v drugi kraj preselijo, je preskrbljeno, tudi ti lahko izstopijo kot ud zadruge, kajti § 7. se takole glasi: «Vsak ud, kateri odda svoje, v okraju te zadruge ležeče posestvo (§ 3.) in se iz zadrughnega okrožja preseli v kak drug okraj, more vsak čas naznaniti tudi svoj izstop iz zadruge h koncu opravnega leta.» V tem paragrafu se vidi, da ima ud kmetijske zadruge popolno prostost, da neha biti ud zadruge, ako se drugam preseli, in ni se treba bati, da bode imel radi tega še pozneje kake sitnosti. Kdor se misli izseliti in noče več ostati ud zadruge, treba mu je načelnstvu samo naznaniti, in koncem leta neha biti ud zadruge.

Ravno tako pa ima tudi zadruga pravico, da kakemu članu odpove zadrughno pravico, in to je popolnoma opravičeno. Le vzemimo na pr.: Neki ud zadruge bi zadrugo opravljal, o njej slabo govoril, nji škodoval rekoč: «saj sem ud zadruge, vem, kako se tam godi, jaz lahko to govorim.» No, takega uda zadruga izbacne in mu zadrughnost odpove, in to zato, da nemore več škodovati zadrugi in njenim članom. Saj tudi postava pohujšljivega človeka zapre zato, da ga izbacne izmed človeške družbe, da ji škodovati ne more. Ravno radi tega, da nima zadruga radi enega samega malomarnega uda škode, je v zadrughnih pravilih § 8., kateri se glasi: «Razven uzrokov, navedenih v postavi za zadruge, sme se še izključiti ud zadruge na predlog predstojništva, nadzorništva ali na zahtevo petine vseh udov iz zadruge in sicer: 1) zaradi kakega s koristjo zadruge ne strinjajočega se dejanja; 2) radi neizpolnjevanja ali kršenja pravil in drugih pogodb, katere je ud z zadrugo sklenil; 3) radi nezmožnosti plačila ali nezmožnosti v oskrbovanji svojega premoženja. Izključba se zvrši po sklepu glavne skupščine ob koncu opravnega leta.» Sklep, s katerim se je izključil ud te zadruge, se mora temu takoj naznaniti s priporočenim pismom. Od časa, ko se je to naznanilo odposlalo, neha biti dotičnik ud zadruge, in nima do te nobenih pravic, razven do svojih opravnih deležev.»

Kaj ne, kako modro je v tem paragrafu preskrbljeno za čast in dobro ime zadruge in njenih članov. Le pomislimo. Ako bi kakšni ud zadruge začel krasti, ali bi bil oderuh, goljuf, sploh da bi škodoval imenu zadruge, ali da bi recimo zadrugo na škodo drugih članov izkoriščal, da bi delal zato, ker je ud zadruge, postavno prepovedane reči, da bi ne izpolnjeval pogodb z zadrugo sklenjenih, ali da bi prišel vsled lastne malo-

marnosti na kant, da bi prišel pod kuratorja ali bi znorel itd., bi-li taki človek ne škodoval zadrugi in njenim poštenim členom? Gotovo da, in tukaj je preskrbljeno, da se taki član takoj odpravi od zadruge, da ji ne more več škodovati, in da si obdrži zadruga med svetom dobro ime. Udje kmetijske zadruge morajo biti sami pošteni in samo pravični, dobri ljudje, potem bode imela zadruga ugled in veljavo pa zaupanje med svetom.

Da pa zamore ud zadruge svojo pravico do zadruge vsaki čas tudi drugemu prepustiti, tudi zato je preskrbljeno v pravilih zadruge. Le poslušajmo! § 8. pravil se glasi: «Vsak ud sme o poljubnem času opravnega leta svoje deležno imetje s pismenim sporazumljenjem brez pogajanja z zadrugo drugemu prepustiti in s tem iz zadruge izstopiti, ako predstojništvo v zmyslu §§ 3. in 4. teh pravil sprejme prevzemnika kot uda mesto prejšnjega deležnika.» Kaj ne, da je to pametno in dobro preskrbljeno. Postavim: Oče je ud zadruge, on pa odda svoje posestvo svojemu sinu in gre v počitek. On nima sedaj več koristi od zadruge, ker nebode več kupoval, ne prodajal za potrebo poljedelstva. V tem slučaju naznanita pismeno ali ustmeno predstojništvo zadruge, to bode mesto njega sprejelo njegovega sina kot uda, ako je drugače pošten in zanesljiv človek, in tako stopi sedaj sin v vse pravice do zadruge, kakor jih je poprej užival oče. Ravno tako se lahko zgodi, ako proda ud zadruge svoje posestvo drugemu. Tudi v tem slučaju je potreba samo naznaniti zadrughnemu predstojništvo spremembo posestnika, in ako je sicer pošten, bode sprejet in stopi v vse pravice svojega prednika.

Iz teh paragrafov je razvidno, kako pre-mišljeno in vsestransko dobro so napravljena pravila zadruge, in da sme vsaki brez pomisleka pristopiti kot ud zadruge, ker ima od iste pričakovati le koristi in dobička, in ker ni nikakor vezan ostati ud zadruge, ako mu ne ugaja. Ivan Kač.

☛ Danešnji list obsega 10 strani. ☚

Loterijne številke.

Trst 25. febr. 1899: 59, 22, 50, 83, 7
Linc » » » 6, 89, 55, 43, 26

Izjava!

Jaz podpisani Janez Škerbec, veleposesnik v Gorjanah, izjavim, da sem gospoda Janeza Pečnika s popolnoma neresničnimi trditvami in brez vsega vzroka razžalil. Jaz ga prosim za odpuščanje radi tega postopanja in se zavežem vse narastle stroške v kazenski zadevi poplačati.

V Gorjanah, dne 16. svečana 1809.

Janez Škerbec m. p.

Prosim, da se mi pošlje Wertheimov šivilni stroj, enak poslanemu novembra preteč. leta. Upam, da bode tako izvrsten stroj, kakor prejšnji.

Schönwerth, Češko, jan. 1899.

Avguštin Schwarz, nadučitelj.

Krščansko dobro delo, zraven pa še sreča!

Iščejo se v vsaki fari zanesljive osebe, možki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dobro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove farne cerkve pri Sv. Magdalen v Mariboru. Kdor bi hotel razpečavati srečke, naj naznani farnemu uradu sv. Magdalene v Mariboru svojo addresso in koliko sreček želi. Več se mu bo potem pismeno naznanilo. (Srečke so po eni kroni. Dobitki so 1 par težkih volov, dve molzni kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Srečkanje bo 15. maja tega leta; izsrečkane številke in dobitki se bodo hitro po 15. maju objavili v „Slov. Gosp.“ 1-3

Balna svila meter po 45 kr.

do 14 gld. 65 kr., kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — v najnovosegnejših tkaninah, barvah in vzorcih. — Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Henneberg-ove tovarne za svilo (c. in kr. dvorní zalagatelj) v Zürichu.

Proda ali da se prostovoljno v najem novozidana hiša z enakim gospodarskim poslopjem pri farni cerkvi v Slov. goricah s trgovino, z mešanim blagom in 10 orali zemlje: vrt, njive, vinograd, gozd in travnik, pod ugodnimi pogoji. — Naslov pove iz prijaznosti uredništvo «Slovenskega Gospodarja.» 1-2

Jernej Kovač,

Pobrž 112, Maribor, odda takoj svojega 13letnega dečka na kmete v službo proti tem, da mu sprejemavec oskrbuje obleko.

Novo!

koncertne trobente

v postavnem varstvu pod št. 49.987.

Izvrsten instrument za nemuzikalične, na katero se trobijo vsi mogoči napevi, pesmi, signali, koračnice, plesi. Kovana je iz najboljših medij (mesing). Vsak zna trobiti, ne da bi moral znati note ali se učiti. Glas popolen, če se le rahlo trobi. Enako zanimivo za odraslene, kakor otroke.

Cena s 4 zaklopnici . . . . . gld. 2:70
 „ 8 „ „ „ „ 3:60
 „ 12 „ „ „ „ 5:40
 (dobro ponikljana 25 kr. več) všteti pesmarico. Cene so tako nizke, da vsakdo lahko poskusi. Vsak bo zadovoljen, jo bo razširil in priporočal. 1-12

Posilja se po poštnem povzetju.

Karl Schürmann,
Musikwerke,
Haspe in Westfalen.

Franc Javernik

v Brezni št. 42,
 p. Vitanje pri Celju.

Imam mnogo tisoč

opek za strehe

ter oddajem tisoč kosov po 12 gld. 50 kr., postavljeno na okrajno cesto v Vitanje. Kdor ga potrebuje, naj se oglasi na gornji naslov pismeno ali ustmeno do konca meseca marca. 1-2

Wertheimovi šivalni stroji.

fl. 35.50
 Jako izvrsten znan visokoročen Wertheimov „Elektra“ stroj, izmed vseh družinskih strojev najboljši, teče čisto lahko in tiho, po najnovejših iznajdbah popravljen, se dobi po znižani ceni za

fl. 35.50 30 dni za poskušnjo, 5 let se jamči. Wertheimov „Ringschiff“ fl. 55.— Vsak družinski stroj, ki se v času poskušnje ne obnese dobro, vzamem na lastne stroške brez ovire nazaj.

Veliko 1000 po celi monarhiji prodanih Wertheimovih šivalnih strojev se utegne povsod ogledati in na željo se ustrega z natančnejimi naslovi.

Specijalni stroji za krojače in čevljarje, perilni valjci, izzemniki, kasete varne proti ognju in tatovom, po najnižjih cenah.

Zahtevajte cenilnike, šivilne vzorce in priznanja.

Posiljavec šivilnih strojev
Strauss, Dunaj IV.,
Margarethenstrasse 12/dg.
 Zalagatelj uradnih in učiteljskih društev.
 Prodaja brez agentov, torej nižje cene, in sicer navadna provizija agentov prihaja v prid občinstva. 1-5

Domača tvrdka

Josip Lorber & dr.

tovarna za stroje in livarna v Žalcu pri Celju, izdeluje in prodaja po tovarniški ceni:

Najboljše in najcenejše travniške brane, katerih se rabi dandanes že nad tisoče, izvrsten pripomoček za čiščenje travnikov, nadalje

Najboljše možnarje proti toči, kakor tudi k temu spadajoče plehaste cilindre, najizbornejše slamoreznice, najnovejše mlatilnice, z ležiščem na krogel, istotako stiskalnice in mline za grozdje in sadje, geple itd. itd.

Prezame v najboljšo in točno izvršbo vsa v strojno in livarsko stroko spadajoča dela, za tovarne, mline, žage in druge obrtniške naprave, istotako prevzame vsak stroj v najtemeljitejšo in cenejo popravo. 1-6

Za vsak možnar, stroj, sploh za vsako delo se jamči.

Tovarniške cene.

Razproda se in opusti se trgovina!

V soboto, 25. februarja, se začne razprodajati zavoljo trajne bolezni do celega vse manufakturno in drobno blago trgovine k „dobremu pastirju“, Tegetthoffove ulice št. 23, tik hôtela „Stadt Wien“. Priporočam častitemu občinstvu to ugodno priliko, da si nakupijo dobrega in cenejša blaga in je zagotavljam prav solidne postrežbe.

2-2

Z odličnim spoštovanjem

Henrik Schrey.

Umetno-obrtna delavnica

cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** prišeženega izvedenega v Mariboru,

Kokoschinegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, marmorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene. 5

Važno za poljedelce!

K bližajoči se pomladi priporočam svojo veliko zalogo semen in sicer:

Štajarsko deteljo, ki je 3 leta prosta predenice (žide).

Pravo lucerno, ki je 7 let prosta predenice (žide).

Najboljšo vrsto mrkve, pese, (korenja).

Travniška semena, sortirana in mešana za suho in mokro zemljo.

Vse vrste vrtnarskih semen.

Rafijo za vezanje, kakor tudi vezi iz gumija za požlahtnevanje na zeleno.

Opozorjam, da kupujem s semenom najboljše kaljivosti in čistosti in ga prodajam po nižji ceni.

2-3

Priporočam se udani

Janez Riegelbauer v Ptujju
 (poleg nemške hranilnice).

Vsem p. t. kmetovalcem in vrtnarjem priporočam najboljšo vrsto semena od pese ali rone, potem raznovrstna semena trav, zelenjadi in cvetlic. — Ravno tako se dobi pri meni poljski malec (gips), umetalni gnoj, rafija-liče, koreninsko liče in drevesni vosek.

Prodajalnica špecerijskega blaga in semena 2-12

M. Berdajs v Mariboru.

Cenejše, kakor pri vsakem mizarju se kupijo pri meni rakve (truge).

Lepo lakirane, močne rakve od 4 gld. naprej. 2-10

Friderik Wolf,

naprava za pokopavanje mrličev.

Tegetthoffove ulice, št. 18 in Blumengasse 10. MARIBOR.

Močen, zanesljiv viničar,

ki ima s seboj tri delalne moči, se sprejme v grajsčini Thurn pri Velenju, Spodnj. Štajarsko. Želi se, da se dotičnik osebno oglasi. 2-2

Domača tvrdka!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštenu po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 26-52

Ana Hofbauer, imejteljica zaloge cerkvene obleke, orođa in posode

v Ljubljani, Wolfsove ulice št. 4.

Domača tvrdka!

Za bolehné na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdovratnih boleznij, potem naduže, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljiva, naj pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper kronične pljučne in vratne bolezni. Na tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane 1-20 mark. Knjižice zastoj. Pristen samo pri A. Wolffsky-ju v Berlinu, N. 37. 18-26

Najboljši prah za živino

je **Barthelovo apno** za klajo; zabrani, da živina ne liže in grize lesa, da ne dobi mehkih kostij, da ne shujša, stori pa, da rada je, da dobro prebavlja, daje veliko mleka, je močna za delo in daje izvrstno meso. Za vsako vrsto živine prav potrebno. Opis, kako se rabi, zastoj. 5 kil za poskušnjo 1 gld. na Dunaju. 15-20

M. Barthel in drug.
 na Dunaju,
 X. Keplergasse 20/V.

Zahvala.

Za razne dokaze odkritosrčnega sočutja povodom smrti našega preljubega otroka

Jožeka,

kakor za mnogobrojno udeležitev pri pogrebu, za krasne vence in tolažljiva pisma, izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebno zahvalimo velečastito duhovništvo, šolsko vodstvo in šolsko osebje Franc-Jozefove šole, šolsko mladino, katere nagrobna je ganila srca vseh navzočih, in vse one, kateri so nas ljubeznjivo podpirali v teh britkih urah. Bog plati!

Ljutomer, dne 27. februarija 1899.

Obitelj Seršenova.

Ma Za sveti postni čas najbolj primerna molitvena knjiga Marija, žalostna mati Božja

Spisal Fr. Bezjak, župnik pri Sv. Marku.

VI. natis.

Obsega pouk o češčenju žal. matere Božje, pobožnost sedem petkov v čast žal. materi Božji, razne molitve in pobožnosti za god sedem žalosti Marije Device, zbirko molitev za očitno in domačo službo Božjo in precejšnje število svetih pesmij.

Vezana v polusnje 60 kr., v usnje z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.

☛ po pošti 10 kr. več. ☛

Znesek se lahko pošlje v poštnih znamkah ali po poštni nakaznici.

Reform-čohalnik (štrigl),

„prijatelj živine“,

je brezdvoma najboljši čohalnik, ki se rabi. Prav dober za krtače, ne rani tudi najbolj nežne kože, tudi najbolj občutljive živali so mirne, čisti naglo prah, blato in dlako. Mal trud. Zobci se ne začelavajo, čisti se sam. Cena à 1 fl. Če se denar prej pošlje: fl. 1.20 franko. Povzetje: fl. 1.40.

M. FEITH, Dunaj, II.,
Taborstrasse 11/B. 2-3

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Hertl**, posestnik graščine **Golitsch** pri **Konjicah**, 10 let stari, duha in telo krepčajoči naradni „**Cognac**“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojčkom 6 gld. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 gld. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice.** 7-50

Autonomna past za množico živalij.

Za podgane fl. 2.—, za miši fl. 1.20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na mjo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. Povsod najboljši vspehi. Se pošilja proti poštnim povzajem. **M. Feith, Dunaj, II., Taborstrasse 11/b.**

J. Pserhofer-jeva lekarna „Zum goldenen Reichsapfel“ Dunaj, I., Singerstrasse Nr. 15.

J. Pserhofer-jeve teločistilne kroglice,

staroznano, lahko teločistilno in od mnogih zdravnikov občinstvu priporočeno domače sredstvo. Te kroglice so tiste, ki so že več desetletij znane pod imenom „**J. Pserhofer-jeve teločistilne kroglice**“ in se jedino pristne izdelujejo v lekarni „**Zum goldenen Reichsapfel**“, Dunaj, I., Singerstrasse 15.

Teh kroglic stane: Jedna škatljica s 15 kroglicami 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., — Ako se denar naprej pošlje, stane s prosto pošiljativjo vred: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kakor eden zavitek se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva „**J. Pserhofer-jeve teločistilne kroglice**“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v rdečih pismenih, kateri je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino **J. Pserhoferja**.
1 posodica 40 kr., prosto poštnine 65 kr.

Pserhoferjev trpotčev sok, proti razlizenju, ena steklenica 50 kr.

Pserhoferjev balzam za golšo, 1 steklenica 40 kr., poštnine prosto 65 kr.

Stolovi Kola-izdelki izvrstno krepčalo za želodec in živce. 1 liter Kola-

vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

Pserhoferjeva britka želodčna tinktura, (nekdaj življenska esenca imenovana.) Rahlo mečilo, ki budi in krepča želodec pri slabem prebavanju. 1 steklenica 22 kr., dvanajstero 2 gld.

Pserhoferjev balzam za rane, 1 steklenica 50 kr.

Tanokininska pomada **J. Pserhoferja**, pospešuje izvrstno rast las, 1 škatlja 2 gld.

Zdravilni obliž za rane bivšega prof. **Studela**, 1 posodica 50 kr., poštnine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol **A. W. Bulricha**, domače sredstvo proti slabi prebavi. 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še vse druge domače in vnanje farmacevtske specialitete, naznanjene v avstrijskih časopisih, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje na tanko in najceneje naročajo.

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju. 2-6
Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), stane poštnina dosti manj, kakor po povzetju.

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod

Hvala Vam, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo zoper kašelj in prsobol. Porabil sem samo edno steklenico trpotčevega soka, pa mi je skoraj preminol kašelj in prsobol. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka in zraven 2 zavitka čaja zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), izvrstno sredstvo zoper kašelj, prsobol, hripo, naduhi in zastarele bolezni, se dobiva vedno svež v lekarni k „**Zrinjskemu**“ (H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg, št. 20).

Vsakdo naj pazi na varstveno znamko, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka takoj plačanega 75 kr. Zraven trpotčevega soka je dobro rabiti tudi gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega čaja takoj plačano stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja vsak dan po poštnem povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj pridene za tovrni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil pri Vas steklenico krepilnih švedskih kapljic. One so meni in mojim znancem ugajale dobro, zato Vas najtopleje zahvalim za to zdravilo. Blagovolite mi za moje znance poslati še 3 steklenice po 80 kr. po poštnem povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega travna 1898.

S spoštovanjem

Vid Zantić.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem želodčnim boleznim, pomagajo k prebavljenju, čistijo krv in krepčajo želodec. Po teh kapljicah izginejo vse bolezni želodca in črev, pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno znamko, ker samo one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena edne steklenice krepilnih švedskih kapljic takoj plačanah 80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštnem povzetju. Kdor pošlje naprej denar, naj za poštno spremnico in zabojček doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Ako naročbe znašajo 5 gold. in več, pošiljaje se franko.

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece na trganju in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše „mazilo proti kostoboli“, vstala je že tretji dan, pa danes hvala Bogu hodi. Zahvaljajoč Vas za to izvanredno mazilo, ostajam pokoren sluga

Jernej Lisički.

V Strmcu poleg Stubice,
22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)

je prav dobro zdravilo zoper trganje v kosteh, revmatizmu, bolečine v križu, prehlajanje pri prepihu itd. Mazilo jači utrjene žile ter krepki stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora imeti varstveno znamko, t. j. sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarne, ki nosi na steklenici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega mazila takoj plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poštnem povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj pridene za poštno spremnico in zabojček 20 kr. 21—32

Lekarna k Zrinjskemu,

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,

trgovec v Celju

v „**Narodnem domu**“

in „**pri kroni**“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Proti velikonočnim praznikom kupim vsako množino pitanih kapunov. Gospodinje, glejte torej, da boste začele pravočasno pitati, lepši ko bodo, dražje jih bodem plačal. — Nadalje kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme. Vzajem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretino. Kupim tudi suhe gobe, orehe, suhe in sveže hruške, želod itd., vse po najvišjih cenah. — Castitim gg. duhovnikom naznanjam, da imam vsakovrstne pristno čebelno-voščene sveče v zalogi.

Prodajam 10 vagonov krompirja za seme. Rožnega (Rosen) in belega. — Pristno čisto deltelno seme a kg. 60 kr.

Z velespoštovanjem 49-52

Anton P. Kolenc.

„Pri dobrem pastirji!“

Vabilo**k občnemu zboru**

Posojilnice pri Mariji Snežni na Velki
registrirane zadruge z neomejeno zavezo

dne 16. sušca 1899

popoldne ob 2. uri v uradni pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
5. Razni nasveti.

Ako bi bil občni zbor ob 2. uri popoldne nesklepčen, vrši se isti ob 3. uri v smislu § 40 združnih pravil.

Načelstvo.

VABILO**na občni zbor****Posojilnice v Vitanji,**

ki se obhaja v četrtek, dne 9. marcija t. l. ob 2. uri popoldne v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelnika, 4 odbornikov, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.

Opomba. Če se ob 2. uri ne snide postavno število udov, se bo ob 3. uri popoldne istega dne obhajal izredni občni zbor z istim dnevnim redom brez ozira na došle ude.

Ravnateljstvo Posojilnice v Vitanji,
dne 23. februvarija 1899.

Oklic.**Prostovoljna sodna dražba.**

C. kr. okrajno sodišče v Šoštanju daje na znanje:

Na prošnjo varuha mladoletnih dedičev Antonije Mravlak v Plešivcu dovoli se prostovoljna sodnijska dražba v zapuščino dne 24. prosinca 1899 v Plešivcu umrle Antonije Mravlak spadajočega zemljišča vlož. št. 15. kat. občine Plešivec (vlg. Lipnikar), cenjenega na . . . . . 3421 gld. 39 kr. s pritliklino po . . . . . 232 » 45 »

skupaj . . . . . 3653 gld. 84 kr. in premičnin, cenjenih na gl. 153.43 in se določa v to edini rok na **18. marca 1899**

od 10—11 ure dopoldne na licu mesta v Plešivcu (pri Lipnikarju) s pristavkom, da se bodo stvari, katere pridejo k prodaji, prodale le za ali pa nad cenilno vrednostjo, da spada skupilo v zapuščino po Antoniji Mravlak in da ostane zastavna pravica glede na zemljišču zavarovanih tirjatev nedotakljiva.

Pogoji, cenilni zapisnik in izvleček iz zemljišne knjige se zamorejo v navadnih uradnih urah pri sodnji ogledovati.

C. kr. okrajno sodišče v Šoštanju dne 27. febr. 1799.

Mihelič s. r.

Na prodaj!**Lepo veliko posestvo**

v prav prijaznem zdravem kraju ob koroški železnici, z živino in vsem pohištvo se pod prav ugodnimi pogoji takoj prodaja.

Več se izve pri upravnistvu „Slov. Gospodarja.“ 3-3

Dr. Franjo Rosina,**odvetnik v Ljutomeru**

naznanja, da bode imel od 1. marcija 1899 naprej svojo pisarno, v poslopu „Okrajne posojilnice v Ljutomeru“ v pritličju. 2-2

Gospodarska zveza v Ljubljani

razpisuje mesto

ravnatelja

z mesečno plačo 100 gld. poleg popotnih pristojbin.

Reflektanti morajo izkazati temeljito strokovno-trgovsko, teoretično in praktično izobrazbo in popolno znanje slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi.

Prošnje obložene s krstnim listom, npravnostnim spričevalom župnega in občinskega urada in dokazili o popolni usposobljenosti, naj se vložijo do

10. marcija t. l.

na naslov načelnika dr. Ivana Šušteršiča, odvetnika v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 22. februvarija 1899.

Načelstvo.

Oklic.**Prostovoljna sodnijska dražba.**

C. kr. okrajno sodišče v Šoštanju daje na znanje:

Na prošnjo dedičev dovoli se prostovoljna sodnja dražba zapuščine po dne 23. avgusta 1898 v Šoštanju umrlem Jožefu Papežu spadajočih zemljišč vlož. št. 79 in 80 kat. občine Šoštanj, cenjeni na . . . . . 539 gld. 76 kr. s pritliklinami po . . . . . 4 » 20 »

skupaj . . . . . 543 gld. 96 kr. in se določa v to edini narok na

4. marca 1899.

od 11—12 ure dopoldne v tusodnem uradu s pristavkom, da se bodo zemljišča s pritliklino vred pri tej dražbi le za ali nad cenilno vrednostjo po 543 gld. 96 kr. prodala, da spada skupilo v zapuščino po Jožefu Papežu in da ostane zastavna pravica glede na zemljiščih zavarovanih terjatev nedotaknena.

Pogoji, cenilni zapisnik in izvleček iz zemljišne knjige se morajo v navadnih uradnih urah pri tem sodišču pregledati.

Ces. kr. okrajno sodišče v Šoštanju dne 3. februvarija 1899. 3-3

Mihelič s. r.

Živinski sejem

bode v ponedeljek dne **13. marca l. l.**

v Selnici ob Dravi; pričakuje se obilno lépe živine pa tudi prav veliko število kupcev.

Uljudno vabi občinstvo.

Usnje in podplate

bogato sortirano dobro blago priporoča p. n. kupcem prav ceno

Antonija Kotzar,

Tegethoffove ulice 34, 2-3 nasproti hôtela „Stadt Wien“.

Uljuden postrežnik

obiskovalcem Ivanove jame v Hudiluknji, rokodelec ali penzionist, vzame se v stanovanje in primerni zaslužek. Več pove Ivan Vivod, Dolič, Mislinje. 2-2

V Črešnjevcah

pri Slov. Bistrici se da za več let v najem hiša za trgovino in 8 oralov zemljišča. Vpraša se pri g. Anton Sicerl, trgovcu v Spod. Polskavi, pošta Pragersko. Štajarsko. 3-3

Proda se prostovoljno hiša z gospodarskim poslojem in 10 oralov zemlje. Hiša je pripravna za trgovino. Posestvo in gospodarsko poslojje je v dobrem stanu in blizu rogaške Slatine tik okrajne ceste. Več se izve pri lastniku Vinku Ogrizeku v Tokačevem pri Slatini. 2-2

Vrtnarica,

srednje starosti, neomožena, tudi drugih hišnih del vajena, se sprejme pri Janezu Raku v Velenju. 5-5

Pri Bl. Bezjaku v Framu

se nahaja preša za olje. Pri stiskanju zadostuje en človek. Pripravljena je za izdelovanje najboljšega olja. 3-3

Novozidana hiša

z 10 stanovanji, na glavni cesti ležeča, 20 minut od Maribora proč, gospodarsko poslojje in 1 oral njive se pod ugodnimi pogoji proda za 7500 gld. Letne najemnine 500 gld. Vpraša se v Schillerstrasse 14 v prodajalnici. 6-13

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevance kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 9

Oklic.**Prostovoljna sodna dražba.**

C. kr. okr. sodišče v Šoštanju daje na znanje:

Na prošnjo dedičev dovoli se prostovoljna sodnijska dražba v zapuščino po dne 8. prosinca 1899 v Št. Andražu umrli Tereziji Konovšek spadajočega zemljišča vlož. št. 54 kat. občine Št. Andraž cenjenega na . . . . . 444 gld. 08 kr. s pritliklino po . . . . . 10 » 85 »

skupaj . . . . . 454 gld. 93 kr. in se določa v to edini rok na **18. marca 1899.**

od 11—12 ure dopoldne v tus. uradu s pristavkom, da se bo zemljišče s pritliklino vred pri tej dražbi le za ali nad cenilno vrednost po 454 gld. 93 kr. prodalo, da spada skupilo v zapuščino po Tereziji Konovšek in da je posestvo neobremenjeno.

Pogoji, cenilni zapisnik in izvleček iz zemljišne knjige se morejo v navadnih uradnih urah pri tem sodišču pregledati. 1-3

C. kr. okrajno sodišče v Šoštanju dne 22. febr. 1899.

Mihelič s. r.

Išče se slovenski trgovec,

kateri bi rad imel svojo prodajalnico v lepi, veliki, ob drž. cesti ležeči vasi na vznožji Pohorja, 1 uro od železniške postaje. Pogoji so jako ugodni. — Več pove upravništvo «Slovenskega Gospodarja». 1-2

V najem

ali

na prodaj

se da blizu Dobrnskih toplic (Bad Neuhaus) mlin s štirimi tečajmi na stanovitni vodi, tudi v največi suši; poleg so stope in čistilnik za žito. Orodje je vse v najboljšem stanu. — Zajedno se tudi odda krčma, katera je dobro obiskana, posebno od topliških gostov. Prostor za krčmo in trafiko obstoji iz 5 sob, kuhinje in dveh kleti, potem pokrito kegljišče; nadalje se odda mala kovačnica in mlatilni stroj, katerega voda žene.

Kdor želi prevzeti ali kupiti, naj se blagovoli ogledati najdalje do 15. marca pri gospodu 1-2

Ivanu Brauner-ju

na Dobrni pri Celju. (Neuhaus b. Cilli.)

Na prodaj

radi smrti hiša, v kateri je gostilnica in pekarija, zraven vrt za točenje s kegljiščem; vedno dobro obiskana, pripravna tudi za mesarja; zamore se še oddati dvojno stanovanje. Hiša je v mestu na Spodnjem Koroškem. Več se izve pri upravnistvu «Slovenskega Gospodarja». 1-3

Sadna drevesca

ima na prodaj Valentin Porenta v Peven pri Škofjiloki in sicer: 3-3

hruške čez dva metra visoke, lepe komad 35 kr.
„ dva metra ali malo manj 25 „
jabelka čez dva metra visoka 30 „
„ dva metra ali malo manj 20 „
vse na postajo v Škofjiloki postavljeno.